

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Diplomová práce

**AUTORSKOPRÁVNÍ ASPEKTY HUDEBNÍHO
„PIRÁTSTVÍ“**

Vypracovala: Bc. Tereza Průchová

Vedoucí práce: JUDr. Bohumír Štědroň, LL. M.
katedra práva

2010

PROHLÁŠENÍ:

PROHLÁŠUJI, ŽE JSEM DIPLOMOVOU PRÁCI NA TÉMA „AUTORSKOPRÁVNÍ ASPEKTY HUDEBNÍHO PIRÁTSTVÍ“ VYPRACOVALA SAMOSTATNĚ POD VEDENÍM JUDR. BOHUMÍRA ŠTĚDRONĚ, LL.M. A UVEDLA V SEZNAMU LITERATURY VŠECHNY POUŽITÉ LITERÁRNÍ A ODBORNÉ ZDROJE.

V PRAZE2010

PODĚKOVÁNÍ:

ÚVODEM SVÉ PRÁCE BYCH RÁDA PODĚKOVALA VEDOUCÍMU DIPLOMOVÉ PRÁCE JUDR. BOHUMÍRU ŠTĚDROŇOVI, LL.M. ZA ODBORNÉ VEDENÍ, JEHO PODNĚTNÉ PŘIPOMÍNKY A NÁVRHY.

ZA JAZYKOVOU ÚPRAVU, KOREKTURU A OSOBNÍ PODPORU BYCH RÁDA PODĚKOVALA BC. SABINĚ VÁVROVÉ. ZA RADY A PODNĚTNÉ PŘIPOMÍNKY V OBLASTI INFORMAČNÍCH TECHNOLOGIÍ A ZA TECHNICKOU PODPORU BYCH RÁDA PODĚKOVALA BC. ADAMU ABONYIMU.

ZA POSKYTNUTOU PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOST V OBORU, PATŘÍ DÍK MAJITELŮM HUDEBNÍHO STUDIA FONTÁNA, PANU ZDEŇKU NĚDVĚDOVI A PANÍ INŽENÝRCE IVANĚ NEDVĚDOVÉ.

AUTORSKOPRÁVNÍ ASPEKTY HUDEBNÍHO PIRÁTSTVÍ

COPYRIGHT ASPECTS OF MUSIC PIRACY

SHRnutí

DIPLOMOVÁ PRÁCE ZKouMÁ AUTORSKOPRÁVNÍ ASPEKTY HUDEBNÍHO PIRÁTSTVÍ. ZABÝVÁ SE ÚLOHOU STÁTU PŘI OCHRANĚ DUŠEVNÍHO VLASTNICTVÍ A ŘEŠÍ A SNAŽÍ SE NALÉZT ŘEŠENÍ, JAK BY TAKOVÁTO FORMA OCHRANY MOHLA FUNGOVAT BEZ STÁTNÍCH ZÁSAHŮ. ZÁROVEŇ ZKouMÁ DOPADY HUDEBNÍHO PIRÁTSTVÍ Z NĚKOLIKA POHLEDŮ. SNAŽÍ SE PŘIJÍT SE SMYSLUPLNÝMI ZÁVĚRY, PROČ JE PIRÁTSTVÍ U NÁS STÁLE NA VZESTUPU, A CO VEDLO UŽIVATELE K TOMU, ABY SE STALO JEJICH DENNÍM CHLEBEM.

SUMMARY

DIPLOMA WORK IS DEALING WITH COPYRIGHT ASPECTS OF MUSIC PIRACY. IT DEALS WITH THE ROLE OF THE STATE IN PROTECTING AN INTELLECTUAL PROPERTY. IT TRIES TO FIND A GOOD SOLUTION OF ANY FORMS OF PROTECTION, WHICH CAN WORK WITHOUT STATE INTERVENTION. DIPLOMA WORK ALSO EXAMINES THE IMPACT OF MUSIC PIRACY FROM DIFFERENT PERSPECTIVES. IT TRIES TO COME UP WITH COHERENT CONCLUSIONS, WHY THE PIRACY IS STILL INCREASING AND WHY USERS CHOOSE TO USE IT THROUGH ALL THE OPTIONS.

KLÍČOVÁ SLOVA: AUTOR, AUTORSKÝ ZÁKON, PIRÁTSTVÍ, HUDEBNÍ VYDAVATELSTVÍ

KEY WORDS: AUTHOR, COPYRIGHT ACT, PIRACY, PUBLISHERS

Obsah

1. ÚVOD	4
2. CÍL PRÁCE A METODIKA	5
3. HISTORIE AUTORSKÉHO PRÁVA.....	6
3.1 PATENTY	6
3.2 COPYRIGHT	7
3.3 AUTORSKÉ PRÁVO	7
3.4 OCHRANNÝ SVAZ AUTORSKÝ	9
3.5 INTERGRAM	11
4. AUTORSTVÍ.....	12
4.1 DUŠEVNÍ VLASTNICTVÍ	12
4.2 AUTORSTVÍ	13
4.2.1 SPOLUAUTORSTVÍ	14
4.2.2 DRUHY AUTORSKÝCH DĚL	14
4.2.3 AUTORSKÁ PRÁVA	15
4.2.4 OCHRANA DĚL.....	17
4.2.5 OCHRANNÁ ZNÁMKA	17
4.2.6 PRŮMYSLOVÝ VZOR.....	18
4.2.7 LICENČNÍ SMLOUVA	18
5. AUTORSKÝ ZÁKON	20
5.1 POJEM DÍLA A SUBJEKTIVNÍHO PRÁVA AUTORSKÉHO	21
5.2 POJMOVÉ ZNAKY AUTORSKÝCH DĚL PODLE AUTORSKÉHO ZÁKONA	22
5.3 VZNIK, VÝKON DÍLA A DOBA OCHRANY	25
5.4 ZÁNIK AUTORSKÝCH PRÁV	26
5.5 ROZDĚLENÍ AUTORSKÉHO ZÁKONA.....	26
6. PIRÁTSTVÍ.....	29

6.1	HISTORIE.....	29
6.2	DŮVODY VZNIKU PIRÁTSTVÍ	32
6.3	KRITIKA AUTORSKÉHO PRÁVA	42
6.4	TRESTY ZA ILEGÁLNÍ SDÍLENÍ A STAHOVÁNÍ	44
7.	<u>VLASTNÍ ŠETŘENÍ</u>	45
8.	<u>PIRÁTSTVÍ A SPOLEČNOSTI.....</u>	50
8.1	ALTERNATIVY	50
8.2	VLIVY PIRÁTSTVÍ.....	53
8.3	STATISTIKY	56
9.	<u>ZÁVĚR.....</u>	59
10.	<u>SEZNAM LITERATURY</u>	62

1. ÚVOD

Autorský zákon je snad nejrozporuplnější sférou z právních úprav v ČR. Často na položenou otázku neumí odpovědět ani odborníci, kteří se autorským právem zabývají. Český trh dostatečně rychle nezareagoval na změnu, kterou v hudebním průmyslu způsobilo zavedení internetu, a poslední léta se jen marně snaží přijít na to, proč meziročně klesají zisky z prodeje hudebních nosičů. Bojuje dlouho, stále marně a mnohdy i nesmyslně. Práce se proto zabývá důvody, proč vydavatelství nezareagovala dostatečně rychle na změnu a proč stále považuje internet za svého nepřítele.

Musíme se zamyslet nad tím, proč je nelegální stahování hudby v České Republice tak populární a co vedlo k jeho vzniku, potažmo co ho udržuje takzvaně „při životě“. Diplomová práce se proto zabývá nejen samotným pirátstvím, jeho historií, čísly a názory uživatelů, ale také vysvětlením problematiky situace na hudebním trhu, která musí projít i historií autorského práva a autorského zákona samotného.

Samotný dotazník vytvořený za účelem podpoření názoru této diplomové práce by měl ukázat, jak vidí uživatelé současný trh a proč se v mnoha případech uchylují právě k nelegálnímu stahování.

2. CÍL PRÁCE A METODIKA

Cílem práce je přiblížit autorské právo v obecné rovině a vysvětlit důvody jeho vzniku. Zároveň se velmi podrobně věnuje hudebnímu pirátství a to jak vzniku, tak i důsledkům, které sebou nese. Diplomová práce by měla podpořit či vyvrátit názor, že pirátství je u nás logickým vyústěním situace na hudebním trhu a že je to bohužel jediná cesta, jak se pohodlně a rychle dostat ke svým oblíbeným interpretům.

Práce je založena především na názorech libertariánských autorů, myšlenkách svobodného trhu a liberální ekonomice. Zkoumá názory na hudební pirátství, které jsou vedeny z různých táborů a snaží se přijít se smysluplnými závěry.

Předmětem diplomové práce je autorské právo, respektive hudební pirátství. Práce byla zpracovávána metodou abstrakce a pro konkrétní posouzení názoru spotřebitelů byla použita dotazníková metoda výzkumu. Práce je zpracovaná na základě literatury, internetových i jiných dostupných zdrojů, ale také na základě vlastních zkušeností.

3. HISTORIE AUTORSKÉHO PRÁVA

3.1 Patenty

„Patenty, podobně jako je tomu u ostatních monopolních výsad, udělují privilegium jednomu a omezují vstup do odvětví druhým, a narušují tím strukturu odvětví danou svobodnou konkurencí.“⁽¹⁾

Patent pochází z latinského výrazu „patere“, který znamená být otevřený. Historicky je důležité období vlády Alžběty a Jakuba I. v Anglii, během tohoto období královská politika, v udělování monopolních privilegií, vyvrcholila přijetím Statute of Monopolies z roku 1623. Tento zákon je považován za první zákon o patentech. V 15. Století fungoval také velmi rozvinutý patentový systém v Benátkách a jeho princip, udělování monopolních výsad objevitelům, fungoval v mnoha částech střední a západní Evropy v 16. A 17. století.

Někteří zastánci patentů tvrdí, že se nejedná o monopolní privilegium, ale o uznání majetkových práv k vynálezům, či dokonce k myšlenkám. Rothbard ⁽²⁾ tvrdí, že patent představuje vládou udělené privilegium prvnímu objeviteli určitého vynálezu.

¹ Rothbard M. N.: *Ekonomie státních zásahů*. Praha, Liberální institut, 2001, ISBN 80-86389-10-3

² Rothbard M. N.: *Ekonomie státních zásahů*. Praha, Liberální institut, 2001, ISBN 80-86389-10-3

Obhájci patentů tvrdí, že konkurence na trhu dostatečně nepodporuje přijímání nových výrobních postupů a že inovace musí být podporovány státem. Není ovšem dokázané, že patenty přispívají k nárůstu celkového množství výdajů na výzkum. Zatímco jistě můžeme prohlásit jen to, že první objevitel z privilegia získává, jeho konkurence jsou na mnoho let z výroby v oblasti, kde byl patent využit, vyloučeni. Mohlo by se zdát, že držitel patentů je ve zřejmé výhodě, řekněme ale, že jeho privilegium sebou přináší i stinné stránky. Držitel patentu je odrazován od provádění dalšího výzkumu v dané oblasti, neboť mu jeho privilegium umožňuje usnout „na vavřínech“ po dobu platnosti jeho patentu a zároveň si může být jist, že žádný konkurent nevstoupí do jeho domény.

3.2 Copyright

Statute of Anne z roku 1710, by prvním zákonem o copyrightu v historii, představoval systém, jehož součástí byla registrace titulů u Stationers' Company. Tato společnost měla monopol na tisk a registraci; všechny tiskárny a vydavatelé v Anglii se museli připojit. Společnost byla vytvořena královnou Marií a jejím úkolem bylo ulehčení kontroly tisku za účelem potlačení protestantské literatury.

3.3 Autorské právo

Autorské právo řadíme do poměrně mladého právního oboru, který ovšem v současné době hraje významnou společenskou a ekonomickou roli. Obchod s duševním vlastnictvím není ale historicky nikterak dlouhodobý. Jak bylo uvedeno dříve, právní formy copyrightů a patentů najdeme v Evropě již v 16., respektive 15. století, vznik autorského práva na našem území je spjat až s počátkem 20. století.

Na počátku novověku nebylo zvykem autorské právo dodržovat, mnoho technologických postupů té doby bylo jednoduše ukradeno (viz. výroba porcelánu). Později, ve století devatenáctém, s příchodem kapitalismu vyvstal problém, jak ochránit autora. Díky rozvoji vědy a techniky už nešlo „jen“ o ochranu uměleckých děl, ale o slovo se hlásily i průmyslové technologie a vynálezy.

Počátky ochrany autorského práva spadají do roku 1811, kdy byla upravena nakladatelská smlouva v rakouském ABGB (všeobecný občanský zákoník); v roce 1846 byla v českých zemích poprvé zakotvena ochrana některých druhů děl proti jejich rozmnožování a veřejnému provozování. Zakladatelem tohoto oboru je mnohými považován Jan Löwenbach; hudební skladatel a kritik židovského původu, který v roce 1921 založil Klub českých skladatelů, který se staral o právní a materiální podmínky skladatelské činnosti (³).

V roce 1919 byl založen Ochranný svaz autorský, tzv. OSA, který předcházel činu Jana Löwenbacha. Založení OSA můžeme považovat za prvopočátek ochrany duševního vlastnictví (viz kapitola 3.4 – Ochranný svaz autorský).

Pokud bychom se chtěli zamyslet nad tím, proč je autorský zákon relativně mladý právní obor, nalezneme jednoduché řešení – v historii by totiž jen těžko hledal uplatnění. Je více než jisté, že by nikdo nedokázal vytvořit dokonalou kopii obrazu dnes již uznávaného umělce. Aby byla kopie skutečně uznána za originál, musel by imitátor dosáhnout takové zručnosti, která by mu ale s největší pravděpodobností stejně nezaručila

³ Průchová, T.: *Bakalářská práce: Vybrané aspekty autorského práva v hudebním průmyslu*, Česká zemědělská Universita, 2008

originalitu. Dalším důvodem absence podobného zákona by mohla být autorova opožděná popularita – v minulosti byl zapotřebí mnohem delší časový úsek k tomu, aby se autor stal slavným, než je tomu nyní.

V současnosti je právní úprava autorského práva obsažena v moderním zákoně č. 121/2000 Sb., o právu autorském a právech souvisejících s právem autorským (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Česká republika je smluvní stranou všech mnohostranných autorskoprávních mezinárodních smluv včetně *Bernské úmluvy o ochraně děl literárních a uměleckých* (1886), *Všeobecné úmluvy o autorském právu* (1952), *Úmluvy o zřízení Světové organizace duševního vlastnictví* (1967), *Dohody o obchodních aspektech práv k duševnímu vlastnictví*, TRIPS (1994), *Smlouvy Světové organizace duševního vlastnictví k právu autorskému* (1996) atd. ⁽⁴⁾.

3.4 Ochranný svaz autorský

Ochranný svaz autorský (OSA ⁵), byl založen v roce 1919 českými skladateli, textaři a hudebními nakladateli. Hlavní činností OSA je kolektivní správa autorských práv k hudebním dílům a zhudebněným textům. Jde zejména o udělování souhlasu k užití děl, výběr a výplaty autorských odměn autorům, dědicům a hudebním nakladatelům. OSA jedná na základě autorského zákona, oprávnění uděleného Ministerstvem

⁴ Podrobněji viz *Knap, K. – Kříž, J.*: Czech republic. In: Geller (ed.): *International Copyright Law and Practise*. New York – San Francisco: Mathew and Bender, roč. 1, 1996.

⁵ Viz. [Http://www.osa.cz](http://www.osa.cz)

kultury ČR a také na základě smluv o zastupování. Hlavní činností je správa dvou skupin práv:

1. Práva dobrovolně kolektivně spravovaná podle autorského zákona. Autor má právo volby, zda si tato práva bude spravovat sám, nebo je přenechá ke správě OSA.

Těmito právy rozumíme:

- ❖ právo na výrobu a prodej zvukových nebo audiovizuálních nosičů,
- ❖ právo na zpřístupňování hudebních děl na internetu a v mobilních sítích,
- ❖ právo na veřejné provozování hudebních děl živě (př. koncert, taneční zábava apod.),
- ❖ právo na vysílání hudebních děl rozhlasem a televizí,
- ❖ právo na veřejné provozování hudebních děl prostřednictvím technických zařízení (př. MP3/DVD/CD přehrávač, rádio, televize apod.),
- ❖ právo na pronájem a půjčování rozmnoženin hudebního díla (př. videopůjčovny).

2. Práva povinně kolektivně spravovaná podle autorského zákona OSA spravuje tato práva přímo ze zákona. Autor si je nemůže vykonávat sám.

Těmito právy rozumíme:

- ❖ právo na odměnu při kabelovém přenosu hudebních děl,
- ❖ právo na odměnu v souvislosti s rozmnožováním hudebního díla pro osobní potřebu, při dovozu a prvním prodeji nenahraných zvukových a zvukově obrazových nosičů (nenahrané, tzv. „čisté“ CD, videokazety apod.),
- ❖ právo na přiměřenou odměnu za pronájem a půjčování rozmnoženin hudebního díla (př. videopůjčovny).

Uživatelé mohou prostřednictvím OSA získat souhlas k provozování všech hudebních děl. V opačném případě by museli oslovit jednotlivé autory, hudební nakladatele a dědice.

3.5 Intergram

Společnost Intergram (⁶) je občanským sdružením, které zastupuje výkonné umělce a výrobce zvukových a zvukově obrazových záznamů ve výkonu majetkových práv, která jim vyplývají z autorského zákona. Spolu s ochranným svazem autorským (OSA) tvoří nejvýznamnější ochrannou organizaci v České republice. Sdružení Intergram bylo založeno v roce 2001 a je tedy mnohem mladší nežli samotná OSA. Členem Intergramu může být každá právnická nebo fyzická osoba se sídlem nebo trvalým bydlištěm na území České republiky, která zároveň je:

- výkonným umělcem, který nahrává zvukové nebo zvukově obrazové záznamy, které se veřejně užívají

⁶ Viz. [Http://www.intergram.cz](http://www.intergram.cz)

- výrobcem zvukových nebo zvukově obrazových záznamů či snímků

4. AUTORSTVÍ

4.1 Duševní vlastnictví

„Nemateriální hodnoty reprezentované konkrétními duševními výtvoři vyjádřenými v objektivně vnímatelné podobě. Duševní vlastnictví je chráněno autorským právem, souvisejícími právy a průmyslovými právy (práva k vynálezům, užitným a průmyslovým vzorům, ochranným známkám, obchodnímu jménu, právo na ochranu proti nekalé soutěži a know-how).“ (7)

Podle Šímy (2002)⁸ představuje vlastnictví „neomezené a výlučné právo k věci, právo disponovat věcí jakýmkoli právem dovoleným způsobem, totiž držet ji, užívat ji a vyloučit každého, kdo by v tom oprávněného rušil“. Duševním vlastnictvím nazýváme majetek nehmotné povahy, který je výsledkem lidského myšlení. Duševním majetkem nazýváme jen to, co je dostatečně originální, neopakovatelné a jedinečné. Z duševního vlastnictví vyplývá, že objevitel či autor má na určitou dobu výhradní kontrolu nad užíváním své myšlenky – duševní vlastnictví souhrnně označuje především patenty a copyrighty.

⁷ Knap Karel, Kunz Otta, Mezinárodní právo autorské

⁸ Šíma J.: Intelektuální vlastnictví – Terra Libera, Praha, Liberální institut, 2002

Duševní vlastnictví v jeho právně určené podobě lze směřovat, užívat, ale i ochraňovat, právní rámec pro duševní vlastnictví definuje autorský zákon a zákon o průmyslovém vlastnictví.

Autorské právo není jedinou formou tzv. duševního vlastnictví. *Subjekty ochrany* jsou základním rozdílem mezi autorským právem a ostatními formami ochrany – autorské právo chrání tvůrčí či umělecké ztvárnění ideje, patentové právo chrání ideu, která zakládá vynález, ochranné známky chrání označení používané ve vztahu k výrobku či službě a užitečný vzor chrání technické řešení, respektive vzhled výrobku.

4.2 Autorství

„Autorem díla je fyzická osoba, která svou vlastní tvůrčí činností dílo vytvořila. Pokud dílo vzniklo společnou činností více autorů jako dílo jediné, přísluší autorství všem takovým osobám (spoluautorům). Autorem díla není ten, kdo ke vzniku díla přispěl pouze poskytnutím pomoci nebo rady technické, administrativní nebo odborné povahy anebo kdo dal ke vzniku díla podnět.“⁽⁹⁾

Autor je označení osoby, která je původcem díla. Slovo pochází z latinského autor, auctor, což znamená původce, tvůrce, ale původně označovalo "rozmnožovatel" z latinského augure (resp. jeho trpného přičestí augus) zvětšovat, množit (podle Českého etymologického slovníku Jiřího Rejzka).⁽¹⁰⁾

Autorem, a tedy originálním majitelem autorského práva, může být pouze fyzická osoba, která dílo vytvořila (§ 5 odst. 1. aut. zákona). Autorský

⁹ Důvodová zpráva k Autorskému zákonu č.121/2000 Sb.

¹⁰ Viz. [Http://cs.wikipedia.org/wiki/Autor](http://cs.wikipedia.org/wiki/Autor)

zákon koncepčně vychází z evropského kontinentálního pojetí pravdivosti autorství - právo k výsledkům duševní činnosti se přiznává výhradně fyzické osobě, na rozdíl od úpravy anglo-americké, kde může na straně autora vystupovat i osoba právnická.

4.2.1 Spoluautorství

Spoluautorství představuje pluralitu subjektů na straně původcovství k dílu. Spoluautorské dílo je takové:

- a) které vzniklo *společnou tvůrčí činností* jednotlivých spoluautorů,
- b) které je dílem *jediným*,
- c) jehož spoluautorské příspěvky *nejsou schopné samostatného užití*,
- d) při jehož vzniku se nejedná u dotčených osob o pouhé poskytnutí rady či pomoci *netvůrčí povahy*.

Při rozhodování o nakládání s dílem se mezi spoluautory uplatňuje zásada jednomyslnosti. Z právních úkonů týkajících se spoluautorského díla jsou oprávnění a povinní všichni spoluautoři společně a nerozdílně.

4.2.2 Druhy autorských děl

„Dílo literární, umělecké a vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora, a které je trvale nebo dočasně vyjádřené v jakékoliv objektivně vnímatelné podobě, nazýváme dílem autorským.“⁽¹¹⁾

Zákon demonstrativně vymezuje druhy autorských děl, a to na díla:

- a) slovesná
- b) hudební
- c) dramatická
- d) hudebně dramatická

¹¹ Autorský zákon č.121/2000 Sb.

- e) choreografická
- f) pantomimická
- g) fotografická
- h) audiovizuální
- i) výtvarná
- j) architektonická
- k) užitého umění
- l) kartografická
- m) počítačové programy (jsou-li původní v tom smyslu, že jsou autorovým vlastním duševním výtvořem)

Dílem tedy může být i dílo, které spadá do jiné kategorie, než je shora uvedeno, pokud splňuje pojmové znaky uvedené v zákoně, protože zákon nám pouze říká, co většinou dílem je, ale tento výčet není taxativní, tedy úplný.

Autorským dílem není námět, pouhý údaj sám o sobě, denní zpráva, objev, vědecká teorie, statistický graf aj.

4.2.3 Autorská práva

Autorská práva jsou rozdělena do dvou skupin:

- práva osobnostní (právo osobovat si autorství, nedotknutelnost díla atd.)
- práva majetková (dílo užít a udělit jiné osobě toto právo – rozmnožování díla, rozšiřování originálu/rozmnoženiny, vystavování originálu/rozmnoženiny apod.)

- Práva osobnostní jsou nezcizitelná a nelze se jich vzdát a zanikají smrtí autora. Tato práva jsou nepřevoditelná a autor se jich nemůže vzdát. Po smrti autora vzniká zákonem určeným osobám právo na výkon postmortální ochrany díla. V tomto případě se nejedná o dědění práva ani o jiné nástupnictví svého druhu. Právo k výkonu postmortální ochrany vzniká originálně okamžikem smrti autora. Po smrti autora si nikdo nesmí osobovat jeho autorství k dílu. Ochrany se může domáhat kterákoli osoba autorovi blízká.

Autor má právo rozhodnout o zveřejnění svého díla, dále má právo osobovat si autorství, včetně práva rozhodnout se, zda a jakým způsobem má být jeho autorství uvedeno při zveřejnění a při dalším užití jeho díla, je-li uvedení autorství při takovém užití obvyklé.

Autor má právo na nedotknutelnost svého díla, zejména právo udělit svolení k jakékoli změně nebo jinému zásahu do svého díla, nestanoví – li autorský zákon jinak. ⁽¹²⁾

Pokud dílo užívá jiná osoba, nesmí se tak dít způsobem snižujícím hodnotu díla. Autor má právo na dohled nad plněním této povinnosti jinou osobou – autorský dohled.

¹² www.mesec.cz , citováno dne 13. 03. 2010, <http://www.mesec.cz/clanky/kdy-vznika-autorske-pravo-a-jaky-je-jeho-obsah/>

- Oproti tomu práva majetková přecházejí na dědice autora, popř. na stát (to v tom případě, že se jedná o tzv. odúmrtí). Součástí tohoto práva je možnost autora udělit jiné osobě oprávnění k výkonu tohoto práva (zejm. formou *licenční smlouvy*).

Autor má právo své dílo užít v původní nebo jinak zpracované či jinak změněné podobě, samostatně, v souboru nebo ve spojení s jiným dílem či prvky a udělit jiné osobě smlouvou oprávnění k výkonu tohoto práva. Poskytnutím tohoto oprávnění právo autorovi nezaniká. ⁽¹³⁾

Trvání majetkových práv je stanoveno takto:

- doba života autora a 70 let po jeho smrti,
- u děl anonymních a pseudonymních, u kterých není známa totožnost autora, trvá právo 70 let od oprávněného zveřejnění díla

4.2.4 Ochrana děl

Dle autorského zákona nevyklučuje ochrana děl ochranu stanovenou zvláštními předpisy, to znamená, že souběžná ochrana autorského díla s ochranou poskytovanou ochrannými známkami, průmyslovými vzory a také prostředky proti nekalé soutěži umožňuje kvalitnější ochranu autorského díla.

4.2.5 Ochranná známka

Zákon č. 441/2003 Sb. O ochranných známkách, v platném znění, upravuje, co to ochranná známka je:

¹³ www.mesec.cz, citováno dne 12. 03. 2010, <http://www.mesec.cz/clanky/kdy-vznika-autorske-pravo-a-jaky-je-jeho-obsah/>

- označení, které je schopné grafického znázornění,
- pokud je toto označení způsobilé odlišit výrobky nebo služby na trhu od výrobků nebo služeb na trhu poskytovaných jinými subjekty.

Ochrannou známkou mohou být:

- slovní označení v běžném písmu
- slovní označení grafická
- kombinovaná označení (různá loga, etikety apod.)
- obrazová označení
- prostorová označení (láhev, hračka)
- barva nebo jejich kombinace

4.2.6 Průmyslový vzor

Zákon č. 207/2000 Sb. O ochraně průmyslových vzorů, v platném znění, upravuje, co musí být splněno, aby byl průmyslový vzor udělen:

- světovou novost
- individuální povahu
- průmyslovou využitelnost

Zákon nám nestanoví, co je průmyslovým vzorem, ale stanoví, co výslovně průmyslovým vzorem není. Chráněna je vnější úprava výrobků (nebo jejich částí), plošná nebo prostorová.

4.2.7 Licenční smlouva

Výhradním zájmem autora je zhodnocení a co nejlepší využití jeho autorského počinu; k tomu slouží především licence poskytnutá třetí osobě. Při uzavírání licenční smlouvy je třeba dbát na to, aby byla pro

autora výhodná a aby nebyla v rozporu se zákonem. Proto je vždy při přípravě smlouvy a jejímu obsahu lepší konzultace s odborníkem, protože investované náklady do přípravy dobré licenční smlouvy se mnohonásobně vrátí. Zákon výslovně ukládá písemnou formu jen u licence výhradní, ale výhodná je písemná forma u jakékoliv licence.

K udělení licence dle autorského zákona není třeba žádná registrace v rejstříku, a to na rozdíl od licencí poskytnutých k ochranné známce a průmyslovému vzoru.

Licence může být *výhradní* (autor nesmí poskytnout licenci další osobě, nabyvatel je tedy jediným nabyvatelem a i autor sám je povinen se zdržet výkonu práva užití, pokud není v licenční smlouvě výslovně sjednáno jinak) nebo *nevýhradní* (autor je oprávněn poskytnout licenci další osobě, nabyvatel tedy nemusí být jediným nabyvatelem a i autor sám je nadále oprávněn k výkonu práva užití).

Postoupení licence je možné jen s výhradním souhlasem autora. Pokud je tak sjednáno ve smlouvě, může nabyvatel licenci poskytnout zcela nebo zčásti další osobě – podlicence.

Ve smlouvě musí být dohodnuta výše odměny nebo alespoň způsob jejího výpočtu (pokud si strany vyloženě nesjednají, že je licence poskytnuta bezplatně).

Pokud nabyvatel výhradní licenci nevyužívá dostatečně nebo vůbec, a jsou-li tímto autorovy zájmy značně dotčeny, autor má právo od licenční smlouvy odstoupit. Odstoupit však lze teprve poté, co autor nabyvatele vyzve, aby v přiměřené lhůtě licenci dostatečně využil, a nabyvatel licenci dostatečně nevyužije ani přes tuto výzvu.

5. AUTORSKÝ ZÁKON

„ Zákon upravující práva autora k jeho dílu, související práva (například právo výkonného umělce, výrobce zvukového záznamu, nakladatele apod.), právo pořizovatele databáze a ochranu a kolektivní správu těchto práv.“⁽¹⁴⁾

Autorské právo je odvětví práva, které popisuje nároky tvůrců tzv. „autorských děl“, tzn. spisovatele, hudebníky, filmaře, programátory apod. na ochranu nespravedlivým využíváním jejich tvorby. Prostřednictvím autorského práva poskytuje stát po jistou omezenou dobu autorům výlučnou možnost rozhodnout o některých aspektech využívání jejich děl.

Autorský zákon je zkrácený název zákona číslo 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů, který Parlament České republiky přijal 7. dubna 2000, a který vstoupil v platnost 1. prosince roku 2000.

Tento zákon řeší autorské právo a právní problémy s ním související. Český autorský zákon vychází z principů kontinentální práva, přičemž se kromě českého tradičního pojetí orientuje zejména na německé a francouzské pojetí autorských práv. Je samozřejmé, že základním stavebním kamenem tohoto zákona je právo Evropské unie a mezinárodních smlouvy, které Česká republika ratifikovala. Zákonodárce musel nutně přihlížet k základním mezinárodním smlouvám jako je

¹⁴ Autorský zákon č.121/2000 Sb.

Bernská úmluva, ale i k novým skutečnostem, které souvisí s přijetím České republiky do EU, zde je základním dokumentech především tzv. Evropská dohoda (7/95 Sb.) a několik dalších evropských směrnic (především Směrnice Rady 93/83/EHS, dále pak Směrnice Rady 91/250/EHS, Směrnice Rady 92/100/EHS, atp.(15). Po přijetí zákona byla publikována další klíčová směrnice (2001/29/ES), jejíž znění sice nebylo v době přijetí a navrhování tohoto zákona známo, ale o jejích principech se již delší dobu diskutovalo, proto se mohly v tomto zákoně odrazit.

Nejzákladnější informací jsou informace o tom, čeho a koho se zákon týká. Z § 1 je patrné, že cílem zákona je chránit především práva autora a ostatních zúčastněných osob. Zároveň je zde řešena ochrana autorských práv a jejich kolektivní správa. Druhou, neméně důležitou věcí je určení, koho se tento zákon týká, což je ošetřeno § 107. Ten říká, že se ten zákon vztahuje na všechna díla a umělecké výkony výkonných umělců uveřejněná občany České republiky, ať byla uveřejněna kdekoli.

U občanů jiných států je toto řízeno mezinárodními smlouvami. Zákon se dále vztahuje na díla prvně uveřejněná v ČR, případně pokud má autor či právnická osoba v ČR bydliště, resp. sídlo. Díla cizích státních příslušníků nemohou mít delší ochranu než je tomu v zemi původu díla, to vychází z Bernské úmluvy (čl. 5 odst. 4). (16)

5.1 Pojem díla a subjektivního práva autorského

Předmětem autorského práva jsou autorská díla, a to díla literární, umělecká a vědecká. Právně-filozoficky pak autorskoprávní úprava představuje prostředek ochrany tvorby umělecké nebo vědecké povahy.

¹⁵ Viz. http://cs.wikipedia.org/wiki/Autorsky_zakon

¹⁶ Viz. http://cs.wikipedia.org/wiki/Autorsky_zakon

Otázka předmětu autorského práva je autorským zákonem upravena kogentně, tzn., že ji nelze právními úkony subjektů práv rozšiřovat, zužovat či jinak měnit.

5.2 Pojmové znaky autorských děl podle autorského zákona (§ 2 odst. 1 aut. Zák.):

a) výsledek tvůrčí činnosti autora (člověka, fyzické osoby); tvůrčí činností je činnost duševní, nikoliv mechanická, technická, řemeslná, činnost založená na zručnosti, zdatnosti, organizačních schopnostech. Není však vyloučeno, že taková činnost bude při vytváření díla činností doplňkovou vedle duševní tvůrčí činnosti. Vytvoření díla je z teoreticko-právního hlediska tzv. jinou subjektivní právní skutečností, není tedy právním úkonem.

b) povahová vlastnost díla být objektivně vnímána jako výsledek (i součást) tvůrčí kategorie umění, a v něm zvláště umění literárního, anebo tvůrčí kategorie vědy; autorským právem je tedy chráněn pouze takový výsledek tvůrčí činnosti, jenž vyplývá z:

- literární tvůrčí činnosti,
- jiné umělecké činnosti (např. divadelní, hudební, výtvarné, filmové, fotografické, choreografické, architektonické atd.; srov. § 2 odst. 1 aut. zák.),
- vědecké tvůrčí činnosti.

Tímto pojmovým znakem dochází k vymezení tvůrčí činnosti, jejíž výsledky mohou být chráněny autorským právem. Autorský zákon požaduje, aby dílo mělo literární, jiný umělecký či vědecký účin. Jedná se

o povahovou vlastnost díla být literaturou, uměním či vědou. Chráněno je tedy pouze takové tvůrčí zpracování myšlenky, které je realizováno ve formě umělecké, literární či vědecké. Tímto znakem se odlišují díla od ostatních výsledků duševní tvůrčí činnosti chráněných jinými právy duševního vlastnictví, jako jsou například technická řešení (chráněná patenty a užitnými vzory), šlechtitelská řešení (chráněná práva k odrůdám rostlin). Může však dojít k souběhu právní ochrany různých práv duševního vlastnictví k témuž výsledku (průmyslový vzor, jehož obsahem je výtvarné dílo) nebo ke vzniku různých práv duševního vlastnictví ze související tvůrčí činnosti (vynález může být chráněn patentem, popis tohoto vynálezu může tvořit součást vědeckého díla).

c) vyjádření díla v jakékoli smysly vnímatelné objektivní podobě (objektivně sdělitelné nebo jinými osobami seznatelné); Subjektivní autorské právo vzniká již okamžikem vytvoření díla. Pro vznik autorského práva postačuje jakékoli objektivní vyjádření, a to i pomíjivé, tzn. vyjádření pouze zvukovými či světelnými vlnami. Rovněž je za zveřejnění díla považováno již jeho samotné první oprávněné veřejné předvedení či provozování (§ 4 odst. 1 aut. zák.). Hmotná fixace díla na nosič není vyžadována ani pro vznik autorského práva, ani pro zveřejnění díla.

d) jedinečnost výsledku tvůrčí činnosti; jedinečnost díla spočívá v nejosobitějším ztvárnění výtvoru na základě autorova svobodného výběru z tvůrčích možností. Jedinečnost díla přitom odpovídá i pojmu neopakovatelnosti díla. Ve smyslu jedinečnosti díla proto z autorskoprávního pohledu není možné, aby ochrany používala dvě totožná díla. Pokud se takováto díla objeví, znamená to, buď že jedno je plagiátem druhého, nebo že tyto výtvořiny nenaplňují kritéria pro přiznání

autorskoprávní ochrany; nejedná se potom o díla ve smyslu autorského zákona.

Z důvodu praktické potřeby ochrany některých skupin výtvorů autorský zákon do určité míry slevuje z koncepce založené na jedinečnosti tvůrčí činnosti. Formou fikce pak autorský zákon přiznává ochranu i výtvorům, které splňují pouze kvalitativně nižší stupeň individuality tvorby, a to kritérium jejich původnosti (viz § 2 odst. 2 aut. zák.). Tato výjimka se vztahuje pouze na zákonem taxativně vymezené druhy děl, a to na:

- počítačové programy
- fotografická díla
- databáze

e) nevyločení z rozsahu ochrany; v tomto ohledu je nutné rozlišovat dvě kategorie výtvorů, a to:

- výtvary nezpůsobilé autorskoprávní ochrany (§ 2 odst. 6 aut. zák.), jako je zejména námět díla sám o sobě (tj. nápad)
- výtvary, které mohou být způsobilé autorskoprávní ochrany, nicméně z důvodu zejména veřejného zájmu jsou zákonem vyloučeny z autorskoprávní ochrany. Těmito nechráněnými výtvary jsou:
 - úřední díla (§ 3 písm. a) aut. zák.)
 - výtvary tradiční lidové kultury, není-li pravé jméno autora obecně známo. Tato výlučka se však nevztahuje na díla anonymní nebo pseudonymní (§ 3 písm. b) aut. zák.), byť zde jméno autora také nemusí být obecně známo
 - politický projev a řeč pronesená při úředním jednání, právo k užití těchto děl v souboru zůstává zachováno (§ 3 písm. c) aut. zák.)

Autorským právem jsou chráněny rovněž výsledky duševní činnosti spočívající v:

- Tvůrčím zpracování již existujícího díla
- Překlada do jiného jazyka
- Tvůrčím uspořádáním prvků do souboru (databáze)

pokud výsledek těchto činností splňuje pojmové znaky díla (definice databáze viz § 2 odst. 5 aut. zák.).

Autorské právo k literárnímu, uměleckému či vědeckému dílu jako nehmotnému výtvoru je nutné přísně odlišovat od vlastnického či jiného věcného práva k předmětu, jehož prostřednictvím je dílo vyjádřeno (médiu, nosič). Zásadně platí, že nabytím vlastnického práva nebo jiného věcného práva k věci, jejímž prostřednictvím je dílo vyjádřeno, se nenabývá oprávnění k výkonu práva dílo užít a naopak (§ 9 odst. 3 aut. zák.). Pouze v některých případech zákon stanoví výjimky z této zásady (např. § 9 odst. 5, § 38 odst. 3, § 39 aut. zák.).

5.3 Vznik, výkon díla a doba ochrany

Autorské právo k dílu vzniká okamžikem, kdy je dílo vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě. K jeho výkonu není potřeba žádný zápis v jakémkoli rejstříku (to platí obecně pro státy evropské i neevropské, ovšem například v některých zemích Latinské Ameriky je třeba registrace díla v příslušném rejstříku); tím se odlišuje od autorských práv průmyslových. Dílo není nutné vydat, popřípadě jinak uveřejnit. Autorská práva jsou vázána na osobu autora.

5.4 Zánik autorských práv

Se vznikem práva souvisí i jeho zánik, který je v mnoha ohledech velmi zajímavý. Z hlediska českého autorského zákona (§ 28) je jediným způsobem zániku autorských práv jejich vypršení, tzn. práv se nelze vzdát. Vypršením práv se dílo stává dílem volným (§ 28). Doba vypršení práv je u jednotlivých typů děl různá, základní úpravu této problematiky nalezneme v § 27, podle kterého majetková práva trvají během autorova života a 70 let po jeho úmrtí, v případě spoluautorů pak 70 let po smrti posledního spoluautora. Pro anonymní či kolektivní dílo se doba 70 let počítá od vydání, pokud je dílo vydáno ve více svazcích atp. (např. slovník), počítá se tato doba (70 let) pro každý svazek (§ 27).

V § 28 je stanoveno, že majetková autorská práva přísluší každému, kdo zveřejní volné, ještě nezveřejněné dílo a to na 25 let, tím nezískává práva osobnostní, ale pouze majetková. Majetková práva výkonného umělce trvají 50 let, v případě, že dojde ke zveřejnění záznamu tohoto výkonu, trvají 50 let od zveřejnění tohoto záznamu (§ 73). Stejně pravidlo platí i pro výrobce zvukového (§ 77) a u zvukově obrazového záznamu (§ 81). U vysílatele toto právo trvá 50 let od prvního vysílání (§ 85). Také nakladatel má právo na odměnu v případě, že dojde k vytvoření rozmnoženin jím vydaného díla, toto právo trvá také 50 let (§ 87). Právo pořizovatele databáze trvá 15 let od prvního veřejného zpřístupnění, pokud však dojde k podstatnému rozšíření či změně databáze, počítá se doba od této změny.

5.5 Rozdělení autorského zákona

Zákon je rozdělen na dvanáct částí a je doplněn jednou přílohou, přičemž vlastní zákon je obsažen v první části, ostatní části pak obsahují změny

jiných zákonů (části 2 – 10), zrušovací ustanovení (část 11) a účinnost (část 12). Příloha obsahuje Sazebník odměn při opětném prodeji originálu díla uměleckého a v souvislosti s rozmnožováním díla pro osobní potřebu.

První část je rozdělena podle logických kapitol na šest hlav, které jsou dále děleny na jednotlivé díly. Před první hlavou je umístěn § 1, který se nazývá předmět úpravy a informuje o tom, co tento zákon ošetřuje.

Hlava I. je základní a také nejdelší část zákona, která nese název Právo autorské a pojednává tedy o autorských právech. Je dělena na sedm dílů a obsahuje 66 paragrafů. První díl (§ 2 - § 4) se zabývá samotnými předměty autorského práva a definuje nám, co je dílo (§ 2), věci vyjmuté z právní ochrany (§ 3) a v § 4 pak rozlišuje a definuje pojmy zveřejnění a vydání díla. Druhý díl (§ 5 - § 8) se jmenuje autorství a vysvětluje pojmy jako je autor, spoluautor atp. Třetí díl je rozdělen na sedm oddílů a zabývá se samotnými právy (osobnostními i majetkovými), jejich vznikem, dobou jejich trvání atd. Tento díl začíná § 9 a končí § 28. Díl čtvrtý je rozdělen na tři oddíly (§ 29 - § 39) a zabývá se volným užitím a zákonnými volnými licencemi. Díl pátý (§ 40 – 45) hovoří o ochraně práv. Díl šestý má tři oddíly (§ 46 - § 57), ve kterých jsou upraveny smluvní typy a jejich obecné možnosti. Hlava I. končí sedmým dílem, který se zabývá zvláštními ustanoveními jednotlivých typů děl, jedná se o § 58 - § 66.

Hlava II. obsahuje pět dílů (§ 67 - § 86), přičemž jejím námětem jsou práva související s autorským právem. V prvním dílu (§ 67 - § 74) lze najít většinu náležitostí ohledně výkonného umělce. Ve druhém dílu (§ 75 - § 78) je popsáno právo výrobce ke zvukovému záznamu, díl třetí (§ 79 -

§82) pak obsahuje prakticky totožná ustanovení pro audiovizuální díla. Díl čtvrtý (§ 83 - § 86) se týká práv televizních a rozhlasových vysílatelů a díl pátý (§ 87) práva nakladatele.

Hlava III. se týká výhradně databází a obsahuje § 88 - § 94. Hlava IV. se zabývá výhradně kolektivní správou práv (§ 95 - § 104). Hlava V. řeší paragrafem 105 souběh ochrany. Hlava VI. Obsahuje přechodná a závěrečná ustanovení, tj. § 106 a 107.

Další části se zabývají změnami zákonů, které vznik tohoto zákona přinesl, jedenáctá část obsahuje zrušovací ustanovení a poslední dvanáctá část obsahuje účinnost. Poté je již pouze příloha (^{17,18}).

¹⁷ Wikipedia, otevřená encyklopedie, [Http://cs.wikisource.org/wiki/Autorsky_zakon_\(121/2000\)](http://cs.wikisource.org/wiki/Autorsky_zakon_(121/2000))

¹⁸ Kříž J.: *Autorský zákon, komentář a předpisy související*. 2. Aktualizované vydání. Praha, Linde 2005, ISBN 80-7201-546-X

6. PIRÁTSTVÍ

*„Pirástvím rozumíme jakékoliv neoprávněné užití autorského díla a ostatních předmětů ochrany podle práv souvisejících s právem autorským takovým způsobem, který přísluší pouze nositelům práv k těmto dílům a ostatním předmětům“.*¹⁹

6.1 Historie

Piráství je vnímáno jako parazitování na duševním vlastnictví; název pirátství vznikl původně podle pojmenování černých rozhlasových stanic umístěných na lodích, které kotvily v mezinárodních vodách a vysílaly neoprávněně hudbu.

Samotné označení nelegálních vysílatelů jako pirátů má svou historickou příčinu; ve Velké Británii neexistovalo komerční vysílání až do roku 1974, od roku 1964 ale mezeru vyplňovaly stanice, které vysílaly z lodí zakotvených za hranicí britských teritoriálních vod, na které se britské zákony nevztahovaly. Nejznámější stanicí této doby bylo Radio Caroline, které přežilo všechny státní zásahy a kde začínalo mnoho známých moderátorů; v šedesátých letech dokonce mělo až miliony posluchačů.

Radio Caroline slavilo od počátku velké úspěchy a bylo velmi často napodobováno; nová hudba zaplavila nejen britský trh. Avšak, jak se dalo očekávat, úspěch pirátských lodí vyvolal nelibost britských oficiálních médií, které nebyly schopné vyplnit poptávku po nové hudbě, tak i vlády. V roce 1967 byl proto přijat, tzv. Marine and Broadcasting (Offences) Act. Bylo velmi obtížné zakročit proti rádiu, které se pohybovalo

¹⁹ Česká protipirátská unie, Citováno dne 2010-02-17, <http://www.cpufilm.cz/piracy.html>

v mezinárodních vodách, proto samotný zákon působil jinak - zakazoval zásobovat pirátské stanice na moři palivem či potravinami, nebo jim jakkoliv jinak pomáhat, pod přísnými sankcemi.

Po vyhlášení tohoto zákona se rozhlasové stanice na moři odmlčely, až na jednu a tou bylo právě Radio Caroline. Válka mezi britskou vládou a Radiem Carolina trvala dlouhých 22 let; loď byla monitorována a jednou také obsazena policií; vláda neustávala v pronásledování pirátských stanic a bojovala velmi důsledně. V roce 1985 rozšířila hranice pobřežních vod, v roce 1990 byl po legislativní úpravě přijat zákon, který umožňoval obsazení vysílajícího plavidla a zabavení zařízení. Radio Carolina požádalo o dočasnou licenci poté, co bylo jeho vysílání zastaveno a zařízení zničeno. Radio Carolina dodnes vysílá přes satelit i internet ⁽²⁰⁾.

I v České republice existuje podobný případ pirátského rádia, který není ovšem historicky tak zajímavý jako vysílání Radia Carolina. V roce 1990, respektive v rozmezí 19. – 25. 10. 1990, vzbudilo mimořádný ohlas vysílání rozhlasové stanice Stalin, které bylo po několika dnech úředně zastaveno. Pro znovuoobnovení vysílání a proti monopolu státního rozhlasu a televize podepsalo petici na 30.000 lidí. Na začátku roku 1991 bylo zařízení navráceno a Radio 1 se tak stalo první soukromou nezávislou rozhlasovou stanicí v České republice.

V dnešní době moderních technologií můžeme narazit i na potřebný návod, jak si vyrobit VKV FM vysílač, jehož prostřednictvím lze naladit

²⁰ Pozn. Více k historii pirátských lodí, viz. filmový hit Piráti na vlnách, který je volně inspirován historií Radia Carolina a dalších podobných rádií – <http://www.csfd.cz/film/239255-pirati-na-vlnach-boat-that-rocked-the/>

vysílání na určité frekvenci v pásmu VKV a ve své podstatě si zřídí pirátskou stanici. Tyto návody poskytují většinou studenti elektrotechnických průmyslových škol. Na internetových stránkách www.pira.cz (²¹) je možné nalézt konkrétní návod, jak sestavit vysílač i úvahu, proč se někteří vydávají cestou vlastního pirátského vysílání. Nalezneme zde i upozornění, že provoz těchto vysílačů není v ČR povolen a pirátské vysílání porušuje platné předpisy. Je jen otázkou, jak a jestli vůbec příslušné orgány v této věci postupují.

²¹ www.pira.cz, <http://www.pira.cz/navody.htm>

PIRÁTI ^{TELEVIZNÍ} na vlně 92,6

Když na podzim 1990 začalo vysílat Rádio Stalin, byla to pořádná šlupka. Pražská mládež konečně měla své rádio, rádio hovořící big beatem a její vlastní řeči. I na magistrátě bylo pozdvižení. Vyvrcholilo zásahem mocných proti rádiu. Rádio se ponořilo, aby se v únoru znovu vynořilo a začalo na vlnách 92,6 MHz po celých 24 hodin vysílat samo pro sebe a své lidi. Dnes poslouchá Rádio 92,6 celá Praha a já musím říci — je to O. K.!

Jiří Neumann je studentem 3. ročníku pedagogické fakulty UK Praha a jedním z iniciátorů Rádía Stalin neboli Rádía 92,6. Přestože na piráta nevy-padá, raději se ho ptám:

Jste piráti? A jak je to s vaší legalitou?

Na náš typ vysílače se žádný zákon nevztahuje. Neboli

— co není vyloženě zakázané, je povoleno. To si uvědomili i ti nahoře, a tak už proti nám nic nepodnikají. Dokonce to vypadá, že bychom měli již v nejbližších dnech dostat oficiální licenci. Bohužel se zdá, že jsme si ji vybojovali jako jedni z mála, možná dokonce jedini. A přitom my jsme bojovali nejen za sebe, ale vůbec za možnost soukromého vysílání.

Na vašich vlnách vysílají kromě vás také jiná rádia — například Trans, Independent, Colegium. Jak s vámi souvisí?

Vysílají přes naši techniku v rámci společného boje za rozbití monopolu státního rozhlasu. Vysílají v dohodnutých časech a nic nám za to neplatí.

Jak je Rádio 92,6 organizováno?

Asi před rokem jsme založili agenturu TRS, což znamená Tvůrčí a reprodukční skupina. Agentura TRS je řádně registrována v podnikovém rejstříku jako společnost s ručením omezeným. Celé Rádio 92,6 řídí čtyři spoluvlastníci, z nichž jeden je ředitelem. Já jsem jedním z těchto čtyř spoluvlastníků. Naše činnost se však neomezuje na Rádio 92,6, ale pořádáme také koncerty, chtěli bychom vydávat knihy z oblasti, které nás zajímají.

Zaměstnáváte nějaké osoby?

Ne. Ale asi dvacet lidí se na vysílání podílí.

Jak je platíte?

Pracujeme zadarmo. Peníze budou, až si nějaké vyděláme. Většina lidí to také tak bere a nikdo nám nedává najevo, že bychom mu měli zaplatit.

Jak byste chtěli vypadat? Jako hudební stanice živici se reklamou?

Přibližně. Té hudby by mělo být tak 85 procent. Přes den hudební směs, ale vždy řazená s určitým dramaturgickým záměrem. Večer od sedmi do půlnoci by se vysílaly stále bloky pořadů. Nejenom hudební, ale třeba také publicistické. Správnost zařazování publicistiky nám potvrzuje i ohlas, jaký měla například naše reportáž natočená na Slovensku nebo živě odvysílání telefonát s panem Markušem — předsedou Maticy slovenské. Přes noc pak opět hudba, ale tentokrát hlavně z oblasti alternativy. Co se týká hudby vůbec, chceme vysílat tu, která tady chybí. Tedy nepříliš komerční, nezávislou.

Jaká je odpovědnost redaktorů za odvysílání bloky? Vy víte předem, co budou vaši redaktoři pouštět?

Každý zodpovídá sám za sebe a svou práci.

Vysíláte programy koncertů, pozvánky. Berete to jako reklamu?

V podstatě ne. Na úkor kultury bohatnout nechceme. Například divadla propagujeme úplně zadarmo, protože je nám líto, když je někde dobře

představení a divadlo je prázdné.

Přesto si myslíte, že vás reklama uživí?

Teoreticky by měla. Ale ze zahraničí je známá skutečnost, že tento typ stanic je nejméně první dva roky prodělečný.

Jaká by měla být vaše situace asi tak za měsíc, kdy tento rozhovor vyjde?

Kdyby všechno probíhalo ideálně, tak bychom měli již mít licenci, naše vysílání by bylo stereoofonní a nová, silnější vysílačka by stála na Strahově, nikoliv na Bílé labuti, jak je tomu dnes.

Jaký prostor chcete svým vysíláním pokrýt?

Prahu, maximálně střední Čechy. Vycházím z toho, že jsme skoro všichni z Prahy. To je naše prostředí, které známe, a víme, co může být pro jeho obyvatele zajímavé. Nevím, co bychom povídali třeba Jihočechům. Mohla by se jim líbit muzika, ale informace, co se kde v Praze děje a hraje, by pro ně neměly žádnou hodnotu.

Sepsáno 19. 3. 1991 v Bunkru, sídle první nezávislé radiostanice Rádio 92,6.

JIŘÍ MACEK
Foto Jiří Ryš

Obrázek 1 - historie Radia 1

6.2 Důvody vzniku pirátství

Ve stále se rozvíjejícím světě moderních technologií, internetu a on-line služeb je hudební pirátství velkým, ale bohužel logickým problémem dnešní doby.

Kolem roku 2000 se začalo živě diskutovat o prodeji MP3 souborů přes internet, ale bohužel zůstalo pouze u diskuze. V roce 2005 se vydavatelské firmy on-line stahování stále bránily „zuby nehty“, přestože

již několik let přinášely reporty o klesajících tržbách z prodeje CD nosičů. Proč tomu tak bylo, se stále můžeme domnívat. Možná i kvůli obavě v podpoře pirátů, kteří se ale většinou dostanou k nahrávce mnohem dříve, než bývá oficiálně vydána na trh (často právě díky úniku materiálů z vydavatelských firem).

Vydavatelské firmy zřejmě v minulosti nepochopily, že internet pro ně nemusí být nepřítelem, ale výzvou. Možná podlehly tlaku lobbistů z řad prodejců CD, dnes už se ale jen můžeme pouze hádat, co je k takovému kroku vedlo.

Distribuce CD představuje poměrně zastaralou a hlavně drahou metodu, zvláště v dnešním světě moderních technologií, jak je naznačeno výše. Prodej hudby po internetu je jednoduchou a výrazně úspornou metodou distribuce hudby. V konečném důsledku je to zákazník, kdo platí za materiál, lisování CD, nájem skladovacích prostor, prodejen a potažmo i za armádu prodavačů.

S jednoduchým řešením, paradoxně, přišli právě piráti. Stahování hudby z internetu je rychlé, levné a automatizované. Jsou to právě hudební vydavatelství, která mohou za to, že se v České Republice trh s prodejem hudby na internetu, až na výjimky, nevytvořil, přitom hudební trh klesal meziročně o cca 10 procent.

Trend o nástupu stahování hudby již nešel pominout, a proto v roce 2006 vznikají dva portály distribuující obchod s legální hudbou. Prvním portálem se stal internetový obchod www.allmusic.cz, který spadá pod zavedený obchod Vltava. Tento e-shop přináší nejen možnost koupit

hudbu podle žánru, ale také z pohledu média – od klasického vinylu, přes CD a DVD až po digitální internetový formát.

Druhým portálem se stal, dnes možná známější, portál i-legalne.cz, který přišel s podobnou nabídkou jako allmusic.cz, rozšířenou o projekt Inkubátor. Inkubátor je zaměřen na začínající umělce, kteří díky tomuto projektu mohli získat kontrakt na nahrání desky.

V té době znamenalo založení a otevření internetových portálů, umožňující legální stahování hudby, určitě velký boom. Tento projekt zaštitovala také velká řada umělců, například poskytnutí alba k prodeji na příslušných portálech ještě předtím, než vyšlo v kamenných obchodech.

Založení těchto portálů znamenalo zásadní krok pro český trh, který do té doby neměl žádnou jinou možnost dostat se k legálním formátům digitální hudby. Bohužel ceny za jednotlivé skladby, potažmo celá alba, nebyly až takovým zázrakem. Na i-legalne.cz se ceny za jednotlivé skladby pohybovaly od 14,90,- do 36,90,- Kč (podle atraktivnosti interpreta), cena za celé album byla obvykle 10x větší.

Velmi známým zahraničním portálem (či softwarem) pro stahování legální hudby je aplikace společnosti Apple, kterou je iTunes. Tato aplikace je určena primárně pro organizaci a přehrávání multimediálních souborů, dále je také rozhraním pro správu obsahu přehrávače iPod a mobilních telefonů iPhone. Především se ale dá prostřednictvím iTunes připojit k iTunes Store, což je internetový obchod s hudbou, filmy, televizními pořady atd. Uživatelé tak mohou za poplatek stahovat různorodou hudební produkci na jednom místě. Apple představil iTunes již v roce

2001 a od té doby se staly velmi oblíbeným a hlavně užitečným nástrojem.

Není žádnou novinkou, že výše uvedenou aplikaci iTunes Store využívá mnoho celosvětově známých umělců, kteří ještě před oficiálním vydáním svého alba „vyvěsí“ bezplatně jako ukázkou jednu či dvě skladby z připravovaného CD nebo i na pár dní album celé. iTunes je bezesporu světovou jedničkou v online prodeji hudby, který se může pochlubit deseti miliardami prodaných skladeb. Jediným, pro české občany však velkým, problémem je to, že iTunes Store u nás není k dispozici a jeho zahraniční verze si sice můžeme prohlížet, ale nákup v něm oficiálně nelze uskutečnit.

Podobně je tomu tak i u druhého největšího prodejce online hudby, kterým je Amazon. Zaregistrovat se sice můžete jako občan USA a držet si palce, aby prošla vaše česká platební karta, ale přestože budete za hudbu platit, budete se dopouštět nelegálního jednání.

Faktem zůstává, že v zahraničí jsou ve sdílení legální hudby dalece před námi, portály pro stahování hudby mají delší historii než ty v České Republice a interpreti či vydavatelské firmy se naučily poskytovat zákazníkům bonusy a bezplatnou možnost stáhnout si konkrétní skladby. Některé servery fungují pouze za paušální měsíční či roční poplatek. To znamená, že zákazníkovi stačí zaplatit jednu konkrétní částku, která mu umožní neomezené stahování hudby. Na tomto principu nefungují jen komerční vydavatelství, ale systém paušálních poplatků najdeme také u postprodukčních¹ hudebních vydavatelství.

Dalším faktem zůstává, že obliba stahování nelegálního obsahu z internetu má v České Republice logickou souvislost. Vrátime – li se o takových pět let zpět v čase, zjistíme, že cena hudebních nosičů se v obchodech pohybovala i kolem 700,- Kč za zahraniční umělce. Vzhledem k tomu, že výroba jednoho takového CD stojí maximálně 20,- Kč, je tato částka více než přitažená za vlasy.

Ceny se, portál od portálu, liší. Systém stahování hudby v ČR je nedokonalý a rozporuplný. Naše legislativa umožňuje legální stahování ze služeb jako je Rapidshare – autorům hudby jsou pak vypláceny odměny, které se vyberou za poplatky odváděné při nákupu zařízení.

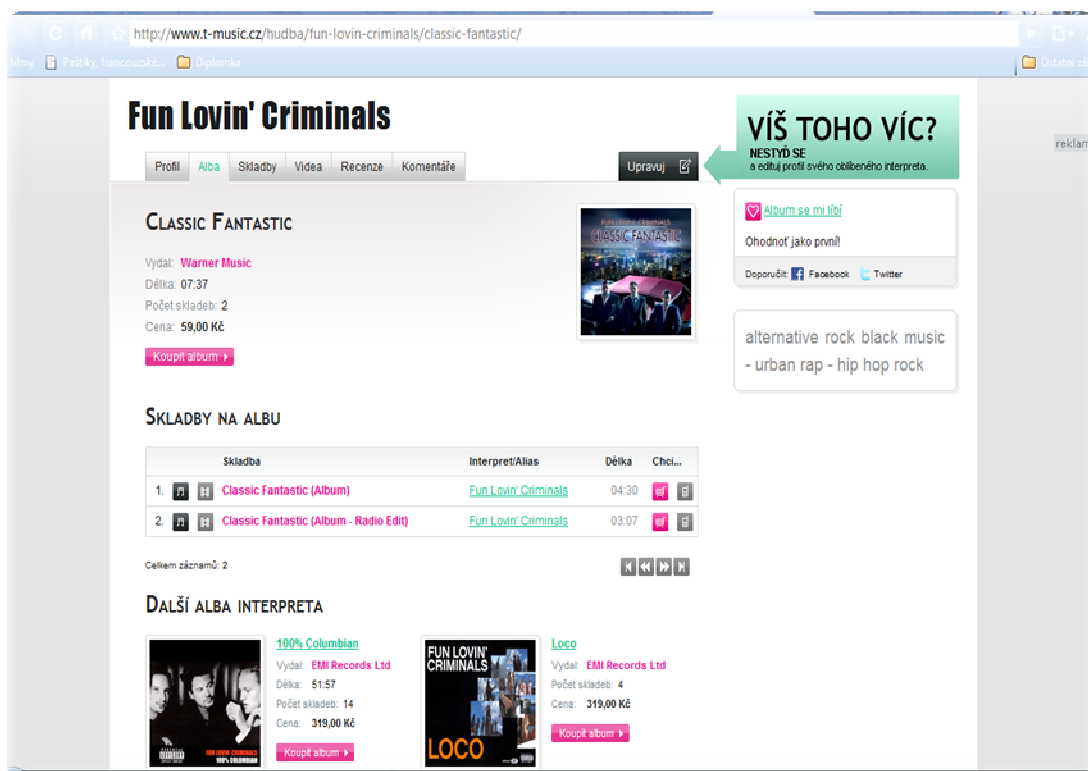
Konkrétním příkladem, který ukazuje omezenost českého internetu v oblasti legálního online stahování hudby, je novinkové CD skupiny Fun Lovin' Criminals s názvem Classic Fantastic (²²).

²² Classic Fantastic skupiny Fun Lovin' Criminals vyšlo 1. března 2010. Srovnání českých a zahraničních online obchodů pak proběhlo o tři dny později, a to 4. března 2010.

Existují prakticky pouze dvě možnosti, jak si v tuzemsku toto CD online pořídít:

🎵 T-Music (www.t-music.cz)

T-Music nabízí za 59 Kč jen singl (jeden song v plném znění a „radio-edit“ verzi). Funguje bohužel pouze s Internet Explorerem a povoleným Active X. Soubory jsou s DRM ochranou (Digital Rights Management – volně můžeme přeložit jako Správa Digitálních Práv), takže je jinde než v počítači nevyužijete.

The screenshot shows the album page for 'Classic Fantastic' by Fun Lovin' Criminals on the T-Music website. The page layout includes a navigation menu, album details, a track list, and recommendations for other albums.

Fun Lovin' Criminals

Profil **Alba** Skladby Video Recenze Komentáře Upravuj

CLASSIC FANTASTIC

Vydal: Warner Music
Délka: 07:37
Počet skladeb: 2
Cena: 59,00 Kč
[Koupit album](#)

SKLADBY NA ALBU

Skladba	Interpret/Alias	Délka	Chci...
1. Classic Fantastic (Album)	Fun Lovin' Criminals	04:30	🎧 📄
2. Classic Fantastic (Album - Radio Edit)	Fun Lovin' Criminals	03:07	🎧 📄

Celkem záznamů: 2

DALŠÍ ALBA INTERPRETA

100% Columbian
Vydal: EMI Records Ltd
Délka: 51:57
Počet skladeb: 14
Cena: 319,00 Kč
[Koupit album](#)

LOCO
Vydal: EMI Records Ltd
Počet skladeb: 4
Cena: 319,00 Kč
[Koupit album](#)

VÍŠ TOHO VÍČ?
NESTÝD SE
a edituj profil svého oblíbeného interpreta.

[album se mi líbí](#)
Ohodnot jako první
Doporučit: [Facebook](#) [Twitter](#)

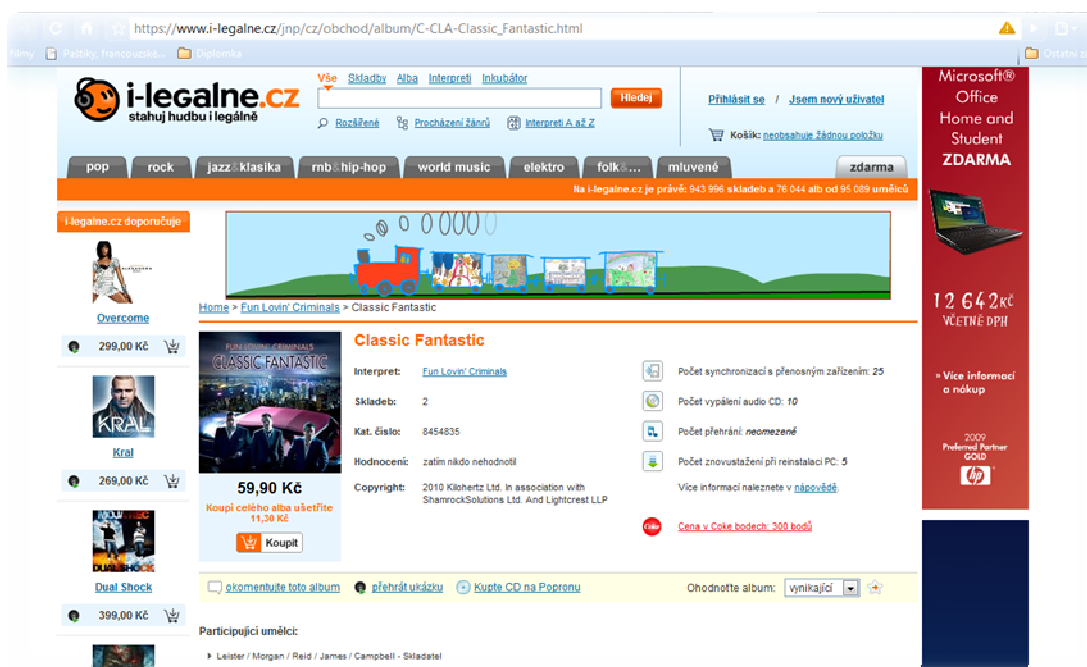
alternative rock black music
- urban rap - hip hop rock

Obrázek 2

♪ I-legálně.cz (www.illegalne.cz)

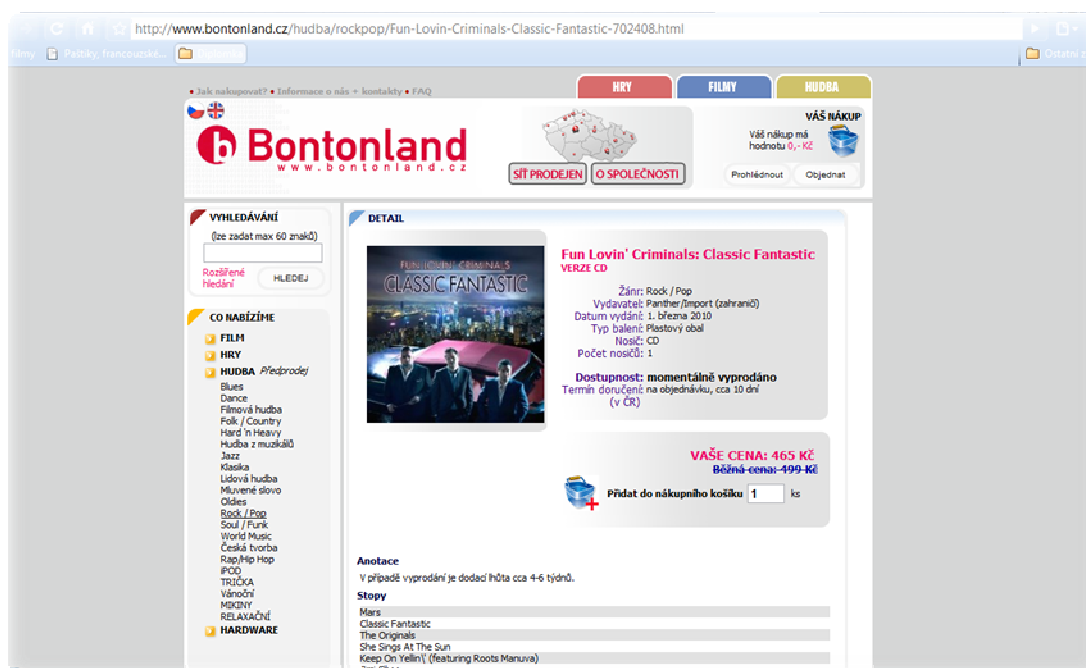
Portál nabízí opět pouze singl a to za cenu 59,90,- Kč. Opět je potřeba Internet Explorer a získáme jen soubory s DRM ochranou, které lze prakticky přehrávat pouze v počítači s Windows Media Playerem.

Obrázek3

♫ Bontonland (www.bontonland.cz)

Do průzkumu byla zahrnuta i webová stránka kamenných prodejen Bontonland. Příjemným překvapením bylo, že má toto album distributor k dispozici, ale bohužel ne skladem (doba dodání je do 10 dnů). Nevýhodou je bohužel nemožnost online stahování hudby. Album je možné objednat za 465,- Kč (+poštovné 99,- Kč).

Obrázek 4

Stahování hudby v ČR se ukazuje spíše jako stahování za trest. Pokud se rozhodnete nehledat na Rapidshare a chcete podpořit svého oblíbeného interpreta koupí kvalitní a ověřené hudební nahrávky, můžete velmi snadno narazit. Problémů najdeme hned několik. Portály nenabízejí dostatečné verze CD, stahování funguje pouze za použití konkrétních

prohlížečů a programů a soubory lze dostat pouze s DRM ochranou (o absenci ID3 tagů a prakticky i obrázku alba radši pomineme).

Nabízí se tedy otázka – stáhnout hudbu v MP3 s ID3 tagy, obalem, možností nahrání do libovolného MP3 přehrávače a ZDARMA, nebo za ní zaplatit a jako bonus získat hromadu omezení?

Stav online prodeje hudby je v ČR jedna velká ostuda a jeho zoufalý stav nutí uživatele k hledání hudby jinde.

Naproti tomu zahraniční portály, které ovšem mají pro ČR geografické omezení, nabízejí, jak bylo uvedeno výše, aktuální hudbu snadno, rychle a za přijatelné ceny.

♪ **iTunes** (itunes.apple.com)

Geniálně jednoduché řešení ve stahování a sdílení hudby nabízejí iTunes. Nakupovat se dá přímo v programu iTunes, který hudbu okamžitě nahraje do iPodu či iPhone (z iPhone se dá dokonce hudba přímo nakupovat). Hudba je bez DRM ochrany, tudíž se dá využít i jinde než v PC.

Cena alba je na iTunes za £ 7,99 (cca za 230,- Kč), cena jedné skladby je za £ 0,79 (cca za 23,- Kč).

Ačkoliv český zákazník může prohlížet zahraniční verze, nákup v něm oficiálně neuskuteční.

♪ **Amazon** (music.amazon.co.uk)

Amazon funguje na podobném principu jako iTunes, Amazon však nabízí možnost objednávky „hardwarového“ CD s bookletem, které do

ČR přijde za pár dní, online nákup je však zákazníkům z ČR odepřen. Online stahování hudby je samozřejmě bez DRM ochrany, s ID3 tagy včetně obrázku alba.

Amazon nabízí album Fun Lovin' Criminals za £ 7,99 (cca 230,- Kč), jedna skladba je dokonce ještě levnější oproti iTunes, a to za £ 0,69 (20,- Kč).

Jak je ze srovnání patrné, najít a stáhnout si legální cestou CD svého oblíbeného interpreta není nikterak jednoduché. Bohužel na českých portálech konkrétní album není k dostání, a pokud ano, tak pouze přes kamenný obchod Bontonland, ovšem za cenu, která je ve srovnání se zahraničními portály nesrovnatelně vyšší →

- Bontonland: 465,- Kč, k tomu poštovné 99,- Kč (dobírka) nebo 69,- Kč (platba převodem), celková cena tedy minimálně **534,- Kč**;
- Amazon: 8,98 liber, poštovné 1,49 liber a balné 2,09 liber (clo a daně v rámci EU nejsou potřeba řešit), celkově tedy dle aktuálního kurzu **360,- Kč**.

Přes všechna pozitiva dostupnosti hudby na zahraničních portálech musí český zákazník, pokud chce získat hudbu legální cestou, bohužel lhát a porušovat pravidla. Portály většinou nabízí jako zemi původu Velkou Británii. To nás vrací k dříve položené otázce, zda jsou všechny tyto komplikace nutné a jestli není pohodlnější si hudbu stáhnout jednodušeji a zdarma, i když nelegálně?

Tento průzkum se nedá považovat za nabádání k nelegálnímu stahování hudby, jisté však je, že v našich podmínkách se jinak k oblíbeným interpretům nedostaneme.

Dalším omezením českých zákazníků bývá i DRM ochrana. DRM ochranu (Digital Rights Management) používají výrobci či distributoři obsahu na digitálních médiích (např. hudební vydavatelství) jako nutný způsob, jak zabránit nelegálnímu kopírování obsahu. DRM ochrana například znemožňuje výrobu záložní kopie CD, na kterou má podle všeho spotřebitel plné právo. Všeobecně je DRM ochrana vnímána velmi negativně a neefektivně. DRM ochrana spotřebitele doslova šikanuje spotřebitele a dalo by se říci, že DRM konkrétně u hudby nespĺnilo požadovaný cíl, tj. potlačit pirátství. Paradoxně k jeho rozvoji spíše přispělo, neboť až příliš omezuje spotřebitele a ti proto hledají alternativní a tedy často nelegální cesty k získání obsahu.

6.3 Kritika autorského práva

Současná úprava autorských práv, bývá častým terčem kritiky z mnoha pozic. První, zásadní, skupina kritiků odmítá existenci autorských práv vůbec; tvrdí, že ochrana autorských práv nikdy nespĺnila hlavní společenský účel a funguje pouze jako prostředek obohacování menšiny na úkor umění jako celku. Druhá skupina kritiků neodmítá koncept autorskoprávní ochrany, ale domnívá se, že je za potřebí velkých změn, aby mohlo autorské právo plnit svůj účel i dnešní vyspělé společnosti (informační technologie, internet apod.).

Konkrétním příkladem námitek druhé skupiny kritiků je délka ochrany autorských práv. Majetková ochranná práva a s nimi spojené zisky trvají ještě 70 let po smrti autora, což již samotnému autorovi není k užitku a vydělávají na tom spíše producentské společnosti, kterým také bývá připisován lobbying za tak dlouhou dobu ochrany.

Šíma⁽²³⁾ přichází s myšlenkou, jak by mohlo duševní vlastnictví fungovat ve společnosti, která spočívá na vnitřně nesporných pravidlech a dobrovolnosti. „ Jelikož je předpokladem existence práv existence vzácnosti, bude aspekt vzácnosti stát za celým systémem dobrovolných transakcí tvořící složitou spleť společenských vztahů. Vlastnictví předpokládá existenci člověka, který „vlastní“ své tělo a vzniká nenásilnou cestou pouze jedním z následujících způsobů: prvotním přivlastněním, výrobou a dobrovolnou směnou, má zároveň význam pouze v podmínkách vzácnosti a existence lidské společnosti. Proto každý člověk má právo jakkoli naložit s jakoukoli svou myšlenkou, přičemž musí počítat s důsledky svého rozhodnutí. Znamená to, že si může danou myšlenku nechat pro sebe, využívat jí ke svému prospěchu a nedělit se o ni s ostatními. Ve svobodné společnosti autor může dále například zvolit k označení svého výrobku obchodní značku a snažit se pomocí nejrůznějších strategií budovat její dobré jméno. Nelze se ale nikdy uchýlit k násilí. Je proto zřejmé, že bez státního omezování nakládání s hmotným majetkem, které s sebou nese „ochrana“ dnešního intelektuálního vlastnictví, by řada produktů nemohla být poskytována tak jako dnes. Člověk si nemůže činit nárok na věci, které si není schopen zajistit na základě dobrovolné smlouvy a nikdo nemůže být vázán smlouvou, kterou nikdy nepodepsal. To je základ společnosti založené na dobrovolných vztazích.“

²³ Šíma J.: Právo a obrana jako zboží na trhu, Praha, Liberální institut, 1999, ISBN 80-902701-5-8

6.4 Tresty za ilegální sdílení a stahování

V roce 2007 byl schválen Evropským parlamentem zákon, který by měl tvrdými tresty postihovat ilegální stahování hudby, filmů či programů z internetu. V témže roce padl v České Republice také první trest, který skončil sedmiměsíční podmínkou; škoda prý byla odhadnuta skoro na jeden milion korun. Podle evropského zákona by pachatelé mohli dostat maximálně čtyři roky, v Česku ale může být udělen až pětiletý trest natvrdo. Kromě toho je možné ještě udělit pokutu až pět milionů korun, záleží na výši způsobené škody. Škoda, která se takto vyčísluje, je ale spíše teoretická; ve své podstatě se jen vynásobí množství hudby, které pachatel poskytne zadarmo nebo prodá.

Pirátům nahrává fakt, že na internetu je velmi obtížné něco zmapovat, takže kontrolní orgány zachytí pouze zlomek. Navíc autorský zákon je natolik složitý a rozporuplný, že leckdy ani odborník není schopen jasné odpovědi.

Piráti používají ke sdílení dat nejčastěji P2P sítě (tzv. peer to peer), kde se dají propojit počítače a sdílet tak soubory, které mohou uživatelé i vzájemně stahovat. Kromě P2P sítí ale pachatelé využívají i starší způsob sdílení a to přes FTP servery, které je takřka nezjistitelné.

Trendem k potlačení pirátství by mohlo být potlačování způsobu nelegálního stahování zavedením způsobu, jak hudbu stahovat legálně. K tomu by měly sloužit internetové obchody, které ale u nás bohužel nemají dostatečnou nabídku, nebo rozšířením geografické působnosti obchodů zahraničních (viz. Apple či Amazon). Případy USA jasně ukazují, že uživatelé, kterým se umožnilo stahovat hudbu legálně za

poměrně příznivé poplatky, si ji pořídí raději takto, než aby ji někde nelegálně stahovali.

Francie se chystá bojovat proti internetovým pirátům poměrně razantně; uživatele se chystá „odstříhnout“ od internetu. Podle francouzského prezidenta Sarkozyho je v ohrožení samotná kultura a pirátství hrozí jejím zničením. Podle návrhu by měl uživatel dostat dvě varování od svého poskytovatele a při třetím varování by přišel o připojení. Zároveň ve Francii plánují spolupráci s hudebními a filmovými společnostmi, které by měly začít odstraňovat technologické bariéry a zpřístupnit svou nabídku online. Společnosti, které s tímto plánem souhlasí, budou muset uvolnit DRM ochranu a urychlit uvádění filmů na DVD, zároveň budou muset aktivně monitorovat, co jejich uživatelé vlastně dělají.

Tento plán by mohl být důležitou iniciativou k potlačení pirátství, bohužel ale spíše brání „občasným“ pirátům, nikoliv velkým pirátským aktivitám. Je také velmi striktní v omezování uživatelské svobody.

7. Vlastní šetření

„Proč stahujete hudbu nelegálně?“ - „Protože věřím, že pánové Pavlíček s Kocábem mají dostatečně velké bazény a drahá auta“⁽²⁴⁾.

Diplomová práce se soustředí na problematiku autorského práva v souvislosti s hudebním pirátstvím. Stahování hudby se odehrává prostřednictvím internetu, a proto je těžké najít nějaké vhodné zdroje, které by uváděly, proč a za jakých okolností uživatelé hudbu stahují. Právní předpisy, normy a ostatní publikace řeší povětšinou úpravu práv

²⁴ zaznamenaná odpověď jednoho z dotázaných prostřednictvím dotazníku určeného k této diplomové práci.

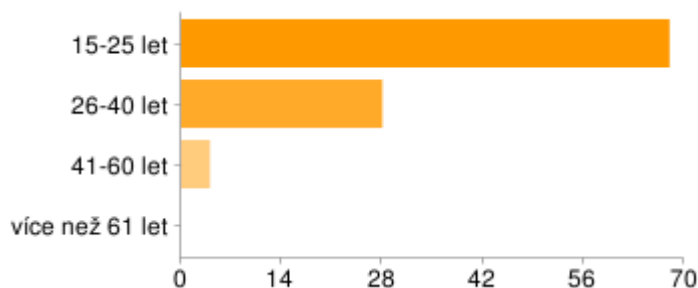
vztahující se k autorskému zákonu; názory či samotné situace, které vyplývají z užívání a získávání hudby, jsou k dohledání pouze neoficiálně. K porozumění problematiky a k získání uceleného názoru byl vytvořen krátký dotazník.

Tento dotazník byl vytvořen pomocí nástrojů sady Google, konkrétně v Google docs (Google dokumenty). Kvůli snadnému přístupu uživatelů a k celkové jednoduchosti byl vytvořen online, tzn., že dotazovaní mohli odpovídat prostřednictvím odkazu, který jim byl zaslán, odkudkoliv. Dotazník měl za cíl oslovit širokou skupinu internetových uživatelů a přinést závěr, který by mohl vysvětlit prapůvod nelegálního stahování hudby. Spíše než přijít s nějakým novým závěrem, který však v tomto případě ani nelze objevit, měl dotazník podpořit myšlenku této diplomové práce. Diplomová práce v žádném případě nepodporuje pirátství jako takové, ale přináší názor nový a to, že pirátství má v České republice logické odůvodnění a že je třeba rozsáhlých změn, aby se potlačilo. Bohužel je to proces dlouhodobý, ne-li neřešitelný.

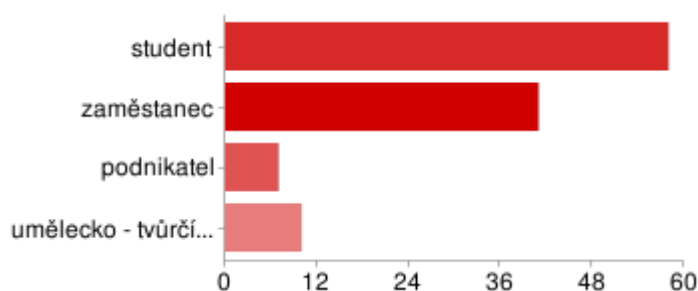
Osloveny byly především věkové skupiny v rozmezí 15-25 let, jelikož je oprávněné domnívat se, že právě tyto skupiny stahují hudbu nejvíce. Zároveň byly do průzkumu zahrnuty i skupiny nad 25 let a to až do výše 60 let, neboť i tyto skupiny hudbu stahují, i když ne v takové míře jako skupina první (viz obrázek č. 5). Z celkového počtu bylo téměř 68% dotazovaných ve věku 15 – 25 let, 28% ve věku 26 – 40 let a 4% starší 41 let, přičemž muži i ženy byli dotazováni půl na půl.

Dotazováni byli studenti, zaměstnanci, podnikatelé a také umělecko – tvůrčí profese - pod kterými si můžeme představit zvukaře, hudebníky, režiséry, dj atd., kteří využívají hudbu ve svém profesním i soukromém

životě (viz obrázek č. 6). 59% všech oslovených jsou studenti, 41% zaměstnanci, 10% označilo své zaměstnání jako umělecko - tvůrčí a zbylých 7% podniká.

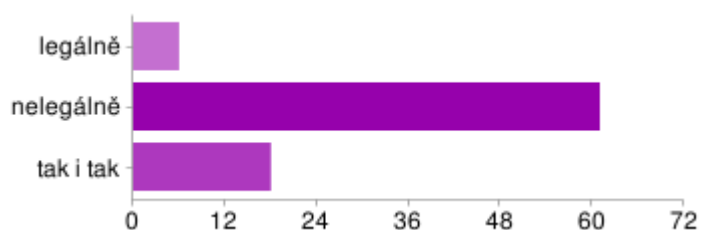
Obrázek 5 – Věk

Obrázek 6 – Zaměstnání

Osloveno bylo 100 uživatelů, u kterých se dalo předpokládat, že mají zkušenosti se stahováním hudby a internetem všeobecně. Otázky byly položeny jednoduše, aby mohl každý z dotazovaných odpovědět snadno a rychle. Otázky se zaměřují především na všeobecné povědomí o stahování hudby, přičemž i v jedné konkrétní otázce je přímý dotaz na legální či nelegální stahování (viz obrázek č. 7). Celých 83% všech dotazovaných hudbu stahovalo či stahuje; pouze 18% nikdy nestahovalo.

Intenzita stahování je různá; dalo by se říci, že tato otázka je relativní a je závislá především na potřebách uživatelů. Přesto téměř 60% dotazovaných stahuje hudbu podle momentálních potřeb, čili narázově. 29% stahuje hudbu několikrát do měsíce, pouze 9% několikrát týdně a jen minimum každý den.

Obrázek 7 – Stahování

Uživatelské povědomí o možnosti a nabídce online hudebních obchodů není velké. Většina dotázaných zná server I-legalne.cz nebo T-Music.cz. Další zaznamenané portály jsou například Rapidshare či Mp3stahuj.cz, které fungují na bázi P2P (vzájemného sdílení počítačů). Dotazovaní dále uváděli zahraniční servery jako například: Torrent, jamendo.com, dc++, amiestreet.com, indies.eu atd.

Nejrozmanitější názory byly zaznamenány v odpovědích na otázku, jaký důvod vede uživatele k pirátskému stahování? Kromě předpokládaných odpovědí, že je to rychlé, snadné, bez práce a zadarmo, se objevily i velmi logické odpovědi, které zároveň podporují názor této diplomové práce. Pravdou je, že hudební nosiče jsou stále velmi drahou záležitostí a většina lidí si nemůže dovolit kupovat si je ve velkém množství, volí tedy například variantu nákupu pouze CD svých oblíbených interpretů (až 64% dotázaných); 24% dotázaných preferuje kvalitnější zvuk, obal aj. při

nákupu CD a pouze 14% má prostě stále lepší pocit z fyzického nosiče. Velmi rozšířeným názorem dotazovaných je také to, že cena CD je přemrštěná, přičemž jeho výroba až takto nákladná není. Cena CD vyšplhala vysoko především kvůli reklamám a tlaku producentů společností.

Další pravdou zůstává, že se stále více lidí zajímá o jednu či dvě skladby z celého alba a proto je logické, že kvůli pár skladbám nebudou kupovat celé CD. Samozřejmě je tu i další problém. Uživatelé by měli mít možnost poslechu alba předtím, než za něj vydají velké peníze; v tomto případě by více než méně mělo platit rčení „nekupuj zajíce v pytli“. Velkým problémem je také ochrana CD i samotných MP3, kterou si jako bonus odneseme při legálním nákupu online či v kamenných obchodech; ochrana DRM umožní přehrávání hudby pouze v počítači a nedovolí přesunout píseň kamkoliv jinam.

Dalším potvrzeným názorem diplomové práce je to, že dostupnost hudby v ČR je nedostatečná. České online obchody nemají takovou nabídku, aby uspokojila všechny uživatele; nabízí povětšinou hudbu českých interpretů, maximálně ty nejznámější zahraniční interprety. Pokud ale neposloucháte hudbu masově, musíte se poohlížet jinde a bohužel dost často i nelegální cestou. Většina posluchačů se proto uchýlí k cestě snadnější a to k nelegálnímu stáhnutí skladby či celého CD, než aby několik hodin prohledávali možnosti legální koupě.

Dotazník k diplomové práci

Dobrý den,

předem Vám děkuji za vyplnění dotazníku, který slouží jako zdroj informací pro mou diplomovou práci na téma "Autorskoprávní aspekty hudebního pirátství".
Dotazník je anonymní a jeho odpovědi slouží pouze k účelu použití v diplomové práci.

Děkuji a přeji hezký den,

Tereza Průchová

Jsem

muž
 žena

Věk
Jsem ve věku..

15-25 let
 26-40 let
 41-60 let
 více než 61 let

Zeměstnání
Jsem

student
 zaměstnanec
 podnikatel
 umělecko - tvůrčí profese (hudebník, zvukař, DJ, skladatel aj.)

Obrázek 8 – náhled dotazníku

8. Pirátství a společnost

8.1 Alternativy

Jak již bylo naznačeno, problematika autorských práv je poměrně komplikovaná. Zejména ze dvou důvodů: technologie kopírování a sdílení se neustále vyvíjejí a této činnosti se dopouští velké množství lidí.

Otázkou je, jak najít účinný způsob legálního nabízení hudby, který by byl pro uživatele výhodnou a novou alternativou? S novým a velmi zajímavým řešením přichází francouzský projekt společnosti Bibliomédias, který nabízí digitální multimediální knihovnu.

Trend poklesu výpůjček audiovizuálních dat byl poměrně jasný, internet v dnešní době hraje velkou roli a uživatelé jsou na internetu zvyklí získávat všechno, co potřebují, často i nelegálně. Role knihoven tak začala postupně slábnout a právě francouzský projekt digitální multimediální knihovny přináší alternativu, jak tento trend potlačit - přesunout knihovní služby do digitálního světa. V roce 2006 začaly vznikat návrhy na budoucí využití a již v roce 2007 byl představen finální projekt.

Celý projekt by měl fungovat jako určitá legální konkurence ilegálnímu stahování, které je velice rozšířené (jen ve Francii je z nelegálního stahování podezřelých cca devět milionů lidí). Digitální knihovna může být zakomponována přímo do služeb v rámci knihovny, může fungovat i jako elektronická služba, kam se uživatelé mohou připojit přes login a hesla odkudkoliv. Bibliomédias zajišťuje také právní stránku věci a uživatelé tedy nemusí dále nic řešit. Tato digitální knihovna by se tak mohla stát rychlým a snadným přístupovým bodem a nabídnout svým uživatelům legální možnost poslouchat hudbu, sledovat videa a prohlížet si další materiály.

Ačkoliv je tento projekt jistě zajímavý, opět zde najdeme několik podstatných omezení omezujících spotřebitele. Program funguje pouze se softwarem Chronomédia, který si uživatel musí nainstalovat do svého počítače, protože jen díky němu může vyhledávat a následně stahovat jednotlivé soubory. A protože se jedná o knihovní výpůjčky, jednotlivé soubory jsou pouze na dobu určitou.

Tyto výpůjčky fungují pouze se systémem DRM (viz. výše), většina souborů se proto půjčuje na tři týdny, ale některé nové hudební soubory

jsou omezeny počtem pěti přehrání. Po vypršení výpůjčky se soubor sám deaktivuje nebo smaže. V rámci půjčování knih by tento systém mohl dobře fungovat, z hlediska výpůjček hudby už méně. Uživatelé touží mít hudbu na stálo a ne si ji párkrát pustit a přijít o ni. Pokud by šlo o výpůjčku za účelem poslechu k posouzení, zda je důvod si skladbu zakoupit, potom možná, ale je opravdu důvod platit dvakrát?!

Obrázek 9

Stahování hudby je velice jednoduché, stačí napsat jméno oblíbené skladby, párkrát kliknete a skladbu máte „doma“. Přesně tak to před lety fungovalo s programem Napster. Stejně se ke skladbě dostanete i přes program Spotify, který také nabízí hudbu zdarma. Rozdíl mezi těmito

dvěma programy je jediný, Napster je nelegální a soudním rozhodnutím zakázaný program, zatímco Spotify nabízí hudbu zdarma zcela legálně, neboť stahování hudby se na něm platí z reklamy. Hudební stránky sponzorované z reklamy by mohly být dobrou a hlavně legální alternativou pro piráty a uživatelé by se mohli k takovýmto legálním stránkám obracet častěji než k těm zakázaným, podobně jako je tomu v Británii či v Norsku.

8.2 Vlivy pirátství

„Mám sto chutí stáhnout si několik svých skladeb, jen proto, abych viděl, zda by mě RIAA žalovala za to, že mám své písničky na svém vlastním disku.“

Hudebník Moby (volný překlad²⁵)

Jak jsou autorská práva a samotné názory na pirátství rozporuplné, tak je tomu i u názorů tzv. umělců. Například americká skupina Metallica zastává stejný názor jako americká asociace nahrávacího průmyslu (RIAA) a to, že pokles prodeje hudebních alb i singlů je zapříčiněn lidmi stahující alba nelegálně z internetu. RIAA podala přes 2000 žalob na jednotlivé uživatele, což zvedlo vlnu nevole jak u uživatelů, tak mezi samotnými uživateli. Známý hudebník Moby zastává názor, že stíhání lidí za to, že jsou hudebními fanoušky, není dobré. Souhrn vědeckých studií, které byly provedeny v USA ale vyvrací názory RIAA. Naposledy společná studie Harvardu a University Severní Karoliny přišla s jasným závěrem a to, že stahování hudby z internetu její prodej nepoškozuje,

²⁵ <http://www.stopriaalawsuits.com/index1.html>

protože lidé, co jí stahují, by si ji stejně nikdy nešli do obchodu koupit. Dále se jasně prokázalo, že tvrzení RIAA, že meziročně klesá počet prodaných singlů, není tak úplně prokazatelné, protože jak sama zapoměla dodat, výroba singlů se meziročně také snižuje. RIAA místo hledání řešení, například v podobě zavedení serverů, kde by byla možnost stáhnutí hudby levněji než na CD, stále podává žaloby. RIAA je na všechny poznámky hluchá a stále vidí internet jako vraha hudby, vyhazuje peníze za nové a nové ochranné technologie, které ale jen omezují uživatele a nemají vůbec žádný efekt, neboť dva dny po jejich vydání je nalezen způsob, jak je obejít.

Podle jiného průzkumu, který byl proveden v Norsku, jsou hudební piráti největšími zákazníky, kteří si pak hudbu kupují. Kupují hudbu desetkrát více než ti, kteří hudbu nestahují. S podobným výsledkem přišla i studie kanadské asociace vydavatelů, podle níž uživatelé P2P sítí kupují hudbu více než ostatní. Toto zjištění však není tak překvapující, protože dnes lidé poslouchají hudbu velmi často, většinou tedy mladí lidé, a ti si také hudbu více kupují. Určitě v tom hraje roli prvotní poslech před tím, než CD koupí. Vydavatelství by už tyto průzkumy a zjištění měla brát vážně, poskytnout legální skladby k poslechu a nalákat spotřebitele i ke koupi již poslechnuté hudby, než neustále obtěžovat a znechucovat spotřebitele upozorněními a instalováním nesmyslných omezení.

I v ČR se objevují názory, že stahování hudby není nelegální, nelegální je její šíření, navíc hudba má být radost, ne vykořisťování. V samotném dotazníku tuto odpověď uvedlo 43% dotazovaných; 21% považuje hudební pirátství za okrádání autory, muzikanty a vydavatelství.

Situace, která panuje v ČR, je tragická ve srovnání se zahraničím. Několikrát již bylo naznačeno, že hudební trh je u nás zoufalý a zdroje, ze kterých si lze legálně stáhnout hudbu, jsou k smíchu – jednoduše, nabídka, funkčnost i ceny odpovídají situaci. Z 99% se v ČR hudba stahuje nelegálně, nahrávací společnosti to ovšem vědí a místo iniciování některé ze zahraničních sítí u nás nedělají nic a tato situace jim, zdá se, vyhovuje. Je vidět, že celý nezáměr o český trh je bezvýznamný a zájmové skupiny dělají vše proto, aby měly své jisté. Zavedení autorských poplatků dělá zloděje i z těch několika málo lidí, kteří za hudbu platí.

Každopádně velmi zajímavé je zjištění, že hudební pirátství může pozitivně ovlivnit hudební trh; ostatně 72 % dotázaných ve výše uvedeném šetření je téhož názoru. Pokud se zaměříme na taneční hudební scénu, zjistíme, že právě díky pirátství se stala tak populární. Hudební produkce některých DJ a interpretů nebyla dříve k dostání jinak, než právě na internetu; právě tím, že si lidé hudbu stahovali, pomohli interpretům k jejich úspěšnosti. Podle jednoho neoficiálního průzkumu bylo zjištěno, že lidé paradoxně nelegální cestou stahují právě známé umělce a ti i díky tomu vydělávají více. Doposud se soudilo, že pirátství přispívá pouze k úspěchu undergroundových, alternativních a nezávislých umělců, ale poslední léta vedou žebříčky digitálně stahovaných písní taková jména jako Britney Spearsová, Madonna, Lady Gaga a další. Fanoušci se při stahování řídí kritérii popularity zpěváků a skupin.

Vliv hudebního pirátství může ovšem zaznamenat i mnohonásobně větší vliv, jako například u britské hudební skupiny Arctic Monkeys. Arctic Monkeys začínali podobně jako jiné hudební skupiny; kamarádi založili

skupinu, cvičili a začali vystupovat v malých klubech. Po několika vystoupeních nahráli demosnímky, které vypalovali na CD a rozhazovali je na svých koncertech mezi diváky. Několik těchto kousků se začalo šířit po internetu a skupina si díky tomu nacházela další fanoušky. Během jednoho měsíce se nahrávky natolik rozšířily, že na další koncert již přišlo mnohonásobně více lidí. Díky tomu, že jejich popularita díky fanouškům, tak rychle sílila, začaly se o ně zajímat i časopisy. Arctic Monkeys se později vyjádřili, že nikdy nečekali, že se jejich hudba zadarmo takhle rychle rozšíří. I díky tomu se z nich stala slavná a úspěšná skupina, která v dnešní době stále vyprodává koncertní haly; je patrné, že díky nelegálnímu šíření by dnes možná nebyli tam, kde jsou.

8.3 Statistiky

V roce 2009 klesl prodej CD a hudebních DVD, ale i levnějších hudebních příloh novin. Vydavatelství v loňském roce utřžila 302,2 milionu Kč, což je meziroční pokles o 12 procent. Tržby z prodeje hudebních příloh poklesly ze 183 milionů Kč v roce 2008, na 167 milionů Kč v roce 2009. Podle Mezinárodní federace fonografického průmyslu (IFPI) zaznamenal pokles tržeb i v případě digitálních prodejů, v roce 2008 činily 29 milionů Kč a v roce 2009 už jen 21 milionů Kč.

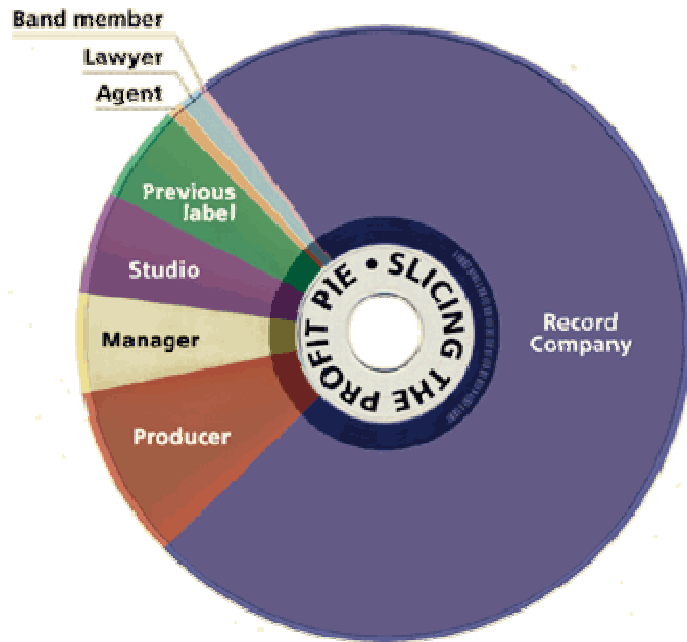
V ČR je možnost stahovat hudbu legálním způsobem od roku 2006. Hudební vydavatelství si právě od tohoto kroku slibovala poměrně hodně. Prodej digitální hudby byl v roce 2009 7,1% objemu prodeje fyzických nosičů oproti 8,5 % v roce 2008. Ve zprávě IFPI stojí mimo jiné, že „za meziročním poklesem českého trhu s digitální hudbou stojí především výpadek podílů z příjmu ze serveru YouTube.com a dramatický propad prodejů reálných vyzvánění pro mobilní telefony“. Ještě v roce 2008

vykázal hudební trh poprvé po deseti letech nárůst, a to meziročně o 11% na 555 milionů Kč. Hlavní podíl na těchto tržbách měla především levná CD, která se prodávala jako přílohy novin, tak i tržby z prodeje digitální hudby.

Nejsilnější pozici na trhu má vydavatelství Universal Music s podílem 30,2%, dále pak EMI (19%), Sony Music (19%), na dalších místech jsou pak Supraphon (15%), Warner Music (8%) a Popron Music (4%).⁽²⁶⁾

Příjmy v hudebním průmyslu se ale stále nedostávají k těm, které hudební průmysl živí. První reakcí hudebních vydavatelství na nárůst pirátství bylo zdražení nosičů, aby se propad zisků vyrovnal. Následné snížení cen už se míjelo účinkem, ale vydavatelství stále měla panický strach z digitální distribuce. Následující graf jasně ukazuje, co se děje s příjmy v hudebním průmyslu.

²⁶ <http://www.ctk.cz>

Obrázek 10

9. Závěr

V baště hudebního průmyslu ve Velké Británii nebylo zavedeno mnoho varovných opatření, a přesto uživatelé přecházejí k legálním možnostem stahování hudby. Je možné, že je to i tím, že je v Británii nabídka rozmanitá a velmi bohatá. Ukazuje to, že pirátům se daří nejlépe, když uspokojují poptávku a mezeru na trhu.

Je více než patrné, že právě tato mezera, řekněme spíš propast, na českém trhu existuje. Nabídka českých serverů je nedostatečná a pomalá, zahraniční servery jsou pro českou veřejnost nedostupné, alespoň co se týká nákupu. Uživatelé proto chtě nechtě musí jít jinou, často nelegální, cestou.

Hudební vydavatelství dlouhá léta řešila, jak potlačit nezákonné pirátství. Celou dobu se hudební průmysl snažil bojovat většinou právní cestou, jen v Americe se objevilo na 18 000 obvinění, ale jen dvě se v roce 2009 dostala před soud.

Hudební trh se prostě s nástupem internetu a digitalizace změnil a je na čase, aby si to uvědomila i česká hudební vydavatelství a hudební trh. Internet pro ně nemusí být nepřítelem číslo jedna, mohou ho využít k lepší prodejnosti a tím pádem i vyšším ziskům.

Faktem bohužel zůstává, že český hudební trh je o několik roků pozadu za trhem zahraničním. V USA uvedla společnost Apple online obchod iTunes Store již v roce 2001, u nás jsme se dočkali o pět let později, a to v roce 2006. Bohužel nabídka i ceny vyvolávají oproti zahraničí spíše úsměv na tváři. Vydavatelství se stále snažila potlačit vliv internetu a

nárůst pirátství nesmyslnými metodami, například nelogickým zdražením hudebních nosičů, což samozřejmě vyvolalo pirátství ještě ve větší míře. Už jen omezení v podobě DRM ochrany, která způsobí to, že si skladbu jinde než v počítači nepřehrajete, je nesmyslným krokem, který bohužel jen šikanuje spotřebitele, kteří zvolili nákup legální cestou. Než si ale vydavatelství uvědomila, že by proti pirátům mohla bojovat i jinak, než jen samými omezeními, zdražováním a obstrukcemi, stalo se hudební pirátství v ČR životním stylem. Místo cesty, která omezuje spotřebitele a reguluje internet, je potřeba konečně najít rozumnou a legální cestu, která uspokojí jak uživatele a interprety, tak i hudební vydavatelství a nebude zasahovat do autorských práv.

Diplomová práce v žádném případě netvrdí, že je hudební pirátství dobrou alternativou, protože se stále jedná o protizákonné jednání, zastává však názor, že v ČR neexistuje jiná možnost, jak se pohodlně dostat k oblíbené hudbě, aniž by si spotřebitel, když už u nás hudbu online najde, při koupi legální cestou neodnesl řadu bonusů v podobě různých omezení.

Diplomová práce byla velkým přínosem v porozumění problematice autorského práva v obecném měřítku. Autorské právo samo o sobě je velmi složitým počinem, a proto probrání jeho aspektů, a potažmo i samotného autorského zákona, bylo velmi zajímavé a přínosné. Zajímavá byla také studie pozadí hudebního pirátství, ať už od jeho samotného vzniku přes současnost, tak i z hlediska ochranných a jiných organizací, které ho řeší. Dnešní společnost, a ve velké míře právě český trh, přispěl k vytvoření pevných základů pirátství, se kterými už půjde v budoucnu

bojovat velmi, velmi pomalu. Díky průzkumu bylo zodpovězeno mnoho otázek, které vyvstaly při řešení této práce a navíc i objeveno spoustu nových zajímavých názorů a podnětů od dotázaných spotřebitelů. Diplomová práce přinesla ucelený pohled na problematiku pirátského stahování hudby, který jen podpořil názor, který vznikl již před samotným započítím práce na diplomové práci.

10. Seznam literatury

- JUDr. Kociánová Lucie, Ph.d.: Problematika právní ochrany děl umělecké a řemeslné výroby, ISBN 80-86-156-81-8
- Prof. JUDr. Telec Ivo, CS, JUDr. Tůma Pavel, LL.M., sestavili: Autorské právo, průmyslová práva, ISBN 978-80-7208-616-0
- Prof. JUDr. Telec Ivo, CS, JUDr. Tůma Pavel, LL.M.: Přehled práva duševního vlastnictví, Česká právní ochrana, ISBN 80-7239-198-4
- Knap Karel, Kunz Otta, Mezinárodní právo autorské
- Šíma J.: Intelektuální vlastnictví – Terra Libera, 2002, Praha, Liberální institut
- Rothbard M.N.: Ekonomie státních zásahů. Praha, Liberální institut, 2001, ISBN 80-86389-10-3
- Přibáň J.: Sociologie práva. Praha, Sociologické nakladatelství, 1996, ISBN 80-85850-17-4
- Kříž J.: Autorský zákon, komentář a předpisy související. 2. aktualizované vydání. Praha, Linde 2005, ISBN 80-7201-546-X
- Rothbard M. N.: Ekonomie státních zásahů. Praha, Liberální institut, 2001, ISBN 80-86389-10-3
- Mises L.: Liberalismus, Praha, Liberální institut, 1998, ISBN 80-86119-08-4
- Šíma J.: Právo a obrana jako zboží na trhu, Praha, Liberální institut, 1999, ISBN 80-902701-5-8
- Průchová, T.: Bakalářská práce: Vybrané aspekty autorského práva v hudebním průmyslu, Česká Zemědělská Universita, 2008
- Důvodová zpráva k Autorskému zákonu č.121/2000 Sb.
- Autorský zákon č.121/2000 Sb.

Internetové zdroje:

- <http://www.osa.cz>
- <http://www.intergram.cz>
- <http://cs.wikipedia.org>
- <http://en.wikipedia.org>
- <http://www.radio1.cz>
- <http://www.csu.cz>
- <http://www.idnes.cz>
- <http://www.ikaros.cz>
- <http://ddworld.cz>
- http://en.wikipedia.org/wiki/Arctic_Monkeys
- <http://www.mesec.cz>
- <http://www.cpufilm.cz/>
- <http://www.stopriaalawsuits.com/>
- <http://www.ctk.cz>

Seznam obrázků:

Obrázek 1 -Historie Radia 1	32
Obrázek 2 -T-music.cz	37
Obrázek 3 –Illegalne.cz	38
Obrázek 4 –Bontonland.cz	39
Obrázek 5 –Věk dotazovaných	47
Obrázek 6 -Zaměstnání	47
Obrázek 7 –Stahování hudby	48
Obrázek 8 -Náhled dotazníku	50
Obrázek 9 –Projekt Bibliomedia	52
Obrázek 10 –Rozložení příjmů v hudebním průmyslu	58

¹ Postprodukční hudba - hudba primárně určená pro použití ve filmu, v televizi, rádiu apod.

Přílohy:

- ♪ právní aspekty P2P sítí
- ♪ odměny za udělení licence k užití zaznamenaných výkonů

CO JSOU PEER-TO-PEER SÍŤ

„Peer to peer“ (také „p2p“) můžeme přeložit jako „rovný s rovným“. Jedná se o způsob zpřístupňování autorského díla prostřednictvím Internetu, který má oproti klasickému zpřístupnění díla prostřednictvím jeho vystavení na k tomu určenému počítači – serveru a vytvoření odkazů na něj, několik výhod.

Klasický, centralizovaný model zpřístupnění díla na Internetu funguje tak, že „na jednom z počítačů připojených do sítě Internet (serveru), který je pevně identifikován svou IP adresou, jsou zpřístupněna určitá data a koncový uživatel pak tato data stahuje do svého počítače.“ Typickým příkladem tohoto jiného než peer-to-peer přenosu souboru je FTP server, kde se program klienta a serveru od sebe zásadně liší: klient stahování iniciuje a server reaguje a tyto požadavky uspokojuje.

Oproti tomu v případě peer-to-peer sítě „ztrácejí centrální uzlové počítače na významu a libovolná stanice (například počítač koncového uživatele) není pouze pasivním příjemcem dat a služeb (jak je tomu v případě klasického modelu Internetu), ale vystupuje zároveň aktivně v roli serveru a tedy poskytuje dalším uživatelům sítě (byť třeba jen v určité době, kdy je připojen k síti) svá data (například hudební soubory).“ Tento systém tedy není hierarchický: každý jeho uzel (počítač) je zároveň serverem i klientem. **Osobní počítač, který je součástí takovéto peer-to-peer sítě, tedy některé obsahy poskytuje jiným počítačům (plní funkci serveru) a jiné obsahy z jiných počítačů stahuje (funguje jako klient).**

DRUHÝ PEER-TO-PEER SÍŤ

Pro samotného uživatele většinou nebude hrát druh peer-to-peer sítě, pomocí níž sdílí své soubory, žádnou roli. Uživatelské rozhraní všech tří níže uvedených druhů sítí si totiž bude velice podobné a rozdíly se budou projevovat „za ním“, v technologii přenosu, kam uživatel většinou nedohlédne. Jak ale ukázala praxe a soudní judikatura, pro otázky odpovědnosti za zásah do autorského práva sdílením souborů, obsahujících chráněná autorská díla, je charakteristika sítě, prostřednictvím níž jsou soubory sdíleny, jedním z rozhodujících kritérií. Z toho důvodu je třeba v této práci peer-to-peer sítě klasifikovat alespoň v té míře, v jaké budou rozdíly mezi jejich jednotlivými druhy ovlivňovat rozdílný postup v případě odpovědnosti za zásah do autorského práva.

1. PRVNÍ GENERACE - SÍŤ S CENTRÁLNÍM VYHLEDÁVAČEM (NAPSTER)

Tento typ sítě stál na počátku rozmachu peer-to-peer sítí. Jeho představitelem byl Napster: systém pro výměnu hudebních (MP3) souborů, který ve své době používaly řádově desítky milionů uživatelů (zanikl v roce 2002, viz níže). Základním principem fungování je, že každý uživatel vyčlení na disku svého počítače určitý prostor, ke kterému mohou mít (za předpokladu připojení obou uzlů k Internetu) přístup i další uživatelé. Do tohoto prostoru uloží hudební nahrávky, které vlastní, jinak řečeno soubory ve formátu MP3. „Po celém světě tak vznikla komunita desítek miliónů uživatelů, kteří si vzájemně mezi sebou nabízeli neuvěřitelné množství hudebních nahrávek, které ale nebyly uloženy na jednom nebo několika centrálních plnohodnotných serverech, ale na miliónech počítačů běžných uživatelů Internetu rozptýlených po celém světě.“ Jak shrnuje ve svém rozsudku v případě RIAA v. Napster americký odvolací soud pro devátý obvod, „pomocí mechanismu obecně zvaného „peer-to-peer“ sdílení souborů Napster umožňuje svým uživatelům: 1. zpřístupnit hudební soubory MP3, uložené na disku jejich počítače ke kopírování ostatním uživatelům Napsteru; 2. vyhledávat mezi hudebními soubory MP3, uloženými na počítačích ostatních uživatelů; a 3. přemisťovat přesné kopie obsahu MP3 souborů jednotlivých uživatelů z jednoho počítače na druhý prostřednictvím Internetu.“

Důležitým znakem tohoto typu sítě je, že systém vytvářel průběžně aktualizovanou databázi, která zahrnovala informace o tom, kde (na počítači jakého koncového uživatele) je daný soubor (hudební skladba) k dispozici. Při dotazu na konkrétní MP3 soubor tedy systém zjistil, kde se tento nachází, poté zkontaktoval uživatele, o kterém zjistil, že jej má na svém disku a pokud byl tento uživatel připojen k Internetu, ihned zkopíroval požadovaný soubor na disk uživatele, který dotaz odeslal. Výhodou tohoto systému je velmi rychlé vyhledávání souborů. Z uvedené charakteristiky plyne, že se nejedná o čistou síť typu peer-to-peer, protože zde existuje centrální server, který vytváří a obsahuje seznam všech souborů, sdílených koncovými uživateli. Tato charakteristika se ukázala jako velmi důležitá ve sporu **Napsteru** a RIAA (viz níže).

2. DRUHÁ GENERACE – SÍŤ S DECENTRALIZOVANÝM VYHLEDÁVÁNÍM (FASTTRACK, GNUTELLA)

Síť s decentralizovaným vyhledáváním označujeme také jako plnohodnotné nebo čisté peer-to-peer síť, neboť v jejích rámci neexistuje žádný centrální uzel, na němž by byl

jejich provoz závislý - každý uživatel je schopen distribuovat informace a své požadavky přímo přes ostatní uživatele sítě. Stejně jako u předchozího typu sítě je dílo zpřístupněno na počítačích koncových uživatelů, rozdíl spočívá pouze v metodě, jakou je konkrétní dílo po zadání dotazu koncovým uživatelem vyhledáváno a nalezeno. V těchto čistě peer-to-peer sítích totiž i vyhledávání probíhá pouze s pomocí počítačů koncových uživatelů - uživatel připojený do sítě tohoto typu tedy musí znát adresu alespoň jednoho jiného uživatele. Pokud uživatel A zjistí, a je to samozřejmě velmi pravděpodobné, že hudební skladbu, o kterou má zájem, uživatel B neposkytuje, je stejný dotaz položen prostřednictvím tohoto uživatele B několika dalším počítačům – uzlům sítě, které zase „zná“ uživatel B. Tak se dotaz lavinovitě šíří sítí stále dál a dál, dokud některý z dotázaných počítačů neodpoví, že ji skutečně obsahuje. Potom je navázaný vztah přímo mezi počítačem uživatele A a počítačem, který hledanou skladbu na svém disku obsahuje, a skladba je zkopírována na disk počítače uživatele A. Jak je zřejmé, tento způsob vyhledávání je v principu pomalejší, než je tomu u sítě s centrálním indexem. Ovšem na druhé straně má tento typ sítě oproti síti typu Napster několik nesporných výhod. Z nepřímého způsobu komunikace mezi jednotlivými počítači, zprostředkovaného známými sousedními uzly plyne, že pouze na několika sousedních uzlech je možné zjistit, kdo konkrétní dotaz položil (tzn. odhalit identitu „stahujícího uživatele“). Dále, oproti síti s centrálním vyhledávačem, kde stačí vyřadit z provozu tento vyhledávač a fungování sítě je znemožněno, jsou čistě peer-to-peer sítě mnohem odolnější proti zásahům zvenčí.

Typickým představitelem je síť založená na protokolu Gnutella, např. **Kazaa**, **Morpheus**, **Grokster** a další.

3. TŘETÍ GENERACE – SÍŤ S DISTRIBUOVANÝM ANONYMNÍM UKLÁDÁNÍM

Třetí generací P2P se stala tzv. hybridní síť, která stojí na půl cesty mezi centralizovanou a distribuovanou strukturou. Tyto sítě vytvářejí tzv. ultrapeers (neboli super nodes - superuzly), které se chovají jako centrální servery a zajišťují vyhledávací služby a zrychlují činnost sítě. Pro tuto funkci jsou počítače náhodně vybírány - jejich uživatelé o tom často ani nevědí - indexují pro malý počet dalších strojů a komunikují s dalšími ultrapeers. Samotné přenosy souborů jsou potom opět v kompetenci jednotlivých připojených počítačů. Tento způsob používají sítě FastTrack (KaZaA, iMesh, Grokster), eDonkey a WinMX. Některé P2P sítě třetí generace

provoz dokonce šifrují s použitím SSL (HTTPS) - například EarthStation 5, Winny a SoftEther, rozšířené zejména v Japonsku.

ODPOVĚDNOST ZA SDÍLENÍ SOUBORŮ V PEER-TO-PEER SÍTÍCH PODLE ČESKÉHO PRÁVA

Slovem soubor se v informatice označuje pojmenovaná a uspořádaná kolekce dat. Obsahem souboru může být cokoli: může se jednat o text, obrázek, hudební skladbu, počítačový program nebo třeba film. Na tomto místě je třeba zdůraznit, že každé sdílení pomocí některé z peer-to-peer sítí rozhodně není bez dalšího porušením zákona. Aby došlo sdílením souborů k porušením autorského zákona, (i) musí být obsahem souboru autorské dílo a (ii) toto sdílení (terminologií autorského zákona sdělování díla veřejnosti ve smyslu § 18) musí být neoprávněné – tedy ten, kdo dílo ostatním uživatelům sítí zpřístupňuje, k tomu nemá souhlas autora díla nebo jiné oprávněné osoby. **Pravdou je, že naprostá většina souborů, které jsou předmětem peer-to-peer sítí splňuje obě výše uvedené podmínky, a proto je možno jejich rozšiřování pomocí internetu kvalifikovat jako trestný čin neoprávněného šíření autorských děl podle § 152 Trestního zákona.**

Nyní je ještě třeba vypořádat se s právní povahou procesu ke zpřístupňování autorských děl pomocí Internetu opačného, totiž s jejich stahováním (download) uživateli peer-to-peer sítí. Dochází zde pochopitelně ke kopírování (terminologií autorského zákona zhotovování rozmnoženin) obsahu nabízených souborů, protože jejich originál zůstane na původním místě - na disku počítače jiného uživatele. Dle § 30 odst. 1 a 2. autorského zákona je stažení (pořízení rozmnoženiny) autorského díla pro osobní potřebu toho, kdo rozmnoženinu pořizuje tzv. volným užitím pro které není třeba souhlasu autora. Pokud tedy uživatel peer-to-peer sítí při stahování hudby nebo filmů nepřekročí meze jejich užití pro svou osobní potřebu autorský zákon tímto svým jednáním neporušuje. Na tomto místě je však třeba zmínit, že z povahy peer-to-peer sítí vyplývá, že každý její uživatel porušuje Autorský zákon, nebo? nejen, že autorská díla stahuje, ale zároveň je i nabízí. !

Někteří autoři zastávají názor, že i stahování hudby pro osobní potřebu je v rozporu se zákonem, i když jsme již výše ukázali, že se jedná volné užití díla, je-li takové dílo na

Internetu zpřístupněno nelegálně. Svůj názor podporují zněním § 29 odst. 1 autorského zákona: Omezení práva autorského nesmějí být vykládána způsobem, který by narušoval běžný výkon práv autorských a který by byl neospravedlnitelně na újmu oprávněným zájmům autora.

Vidíme tedy, že v první řadě se nabízí možnost uplatňovat nároky plynoucí z porušení práva autora sdělovat své dílo veřejnosti proti jednotlivým uživatelům peer-to-peer sítě. Odpovědnost každého z těchto uživatelů je nepochybná, a naplnění všech podmínek odpovědnosti za škodu (1. protiprávní jednání, 2. vznik škody, 3. příčinná souvislost mezi nimi a 4. zavinění) by nemělo být nijak problematické prokázat.

Jednou z dalších možností, jak mohou autoři či osoby od nich svá oprávnění odvozující bránit šíření svých děl pomocí peer-to-peer sítí, je tedy snažit se u soudu domoci právní odpovědnosti provozovatelů těchto sítí. **Sám provozovatel sítě autorské právo neporušuje, otázka však stojí jinak: je možné mu přičítat nepřímou odpovědnost za jednání, jehož se v peer-to-peer síti, kterou provozuje, dopouštějí osoby od něj odlišné? Odpověď bude kladná v případě, kdy dovodíme, že provozovatel sítě tímto svým jednáním porušil obecnou povinnost nepůsobit škodu (neminem laedere) podle § 415 občanského zákoníku.** Následkem tohoto porušení generální prevenční povinnosti je povinnost k náhradě škody tímto jednáním způsobené podle § 420 občanského zákoníku. U provozovatelů peer-to-peer sítí s decentralizovaným vyhledáváním je tato odpovědnost sporná. U samotných tvůrců protokolu pak v podstatě vyloučená.

!intergram

www.intergram.cz

Nezávislá společnost
výkonných umělců
a výrobců zvukových
a zvukově-obrazových záznamů, o.s.Na Poříčí 27, 110 00 Praha 1
Tel.: 224 819 072(4)
Fax: 224 814 879
e-mail: intergram@intergram.czVeveří 46, 602 00 Brno
Tel.: 532 268 335-7
Fax: 541 242 578
e-mail: brno.intergram@intergram.czIČ: 00537772
DIČ: CZ00537772
Bank. spoj.: ČSOB a.s.
Č. účtu: 167965824/0300**Odměny za udělení oprávnění (licence) k užití zaznamenaných výkonů a záznamů ke sdělování veřejnosti podle § 20 a 23 autorského zákona (veřejné produkce).**

Typ veř. prod.	Popis způsobu užití (veřejné produkce)
výpočet odměn	Způsob stanovení odměn pro výkonné umělce a výrobce
A	Veškeré produkce, kde užití záznamů slouží jako "kulisa" a není vybíráno vstupné (např. restaurace, bary, hery, obchody, provozovny služeb, dopravní prostředky a ozvučení fit center, bazénů, koupališť, kluzišť apod.) nebo užití zvukových a zvukově obrazových záznamů na pokojích v ubytovacích zařízeních.
výpočet	Výše odměny vychází z velikosti obce, ve které se nachází daná provozovna. Sazby za provozovaný den užití jsou uvedeny v tab. č. 2 (viz. níže).
B	Rychlé občerstvení, restaurace bez obsluhy typu "Fast food".
výpočet	Výše odměny vychází z velikosti obce, ve které se nachází daná provozovna. Sazby za provozovaný den užití jsou uvedeny v tab. č. 2 (viz. níže).
C	Veškeré veřejné produkce, kde je užití záznamů nedílnou součástí, a veřejné produkce typu A, kde je vybíráno vstupné: např. diskotéky, taneční párty, hudební kluby, módní přehlídky, hery a kasina se vstupným apod.
výpočet	Sazba za jednu veřejnou produkci činí 10% z násobku kapacity a vstupného. Taneční a baletní školy, cvičení s hudbou - sazba za jednu veř. prod. činí 5% z násobku kapacity a vstupného. Pokud je výše vstupného různá, uvede se průměrná cena vstupenky. Pokud se vstupné nevybírá nebo je nižší než 40,- Kč, pro potřeby výpočtu je považována za základ částka 40,- Kč.
D	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů na veřejném prostranství, které je volně přístupné a není vybíráno vstupné: např. centrální ozvučení tržišť, volební shromáždění, obecní rozhlas, reklamní akce apod.
výpočet	Obce do 30.000 obyvatel - sazba 2,40 Kč/min, obce od 30.000 do 100.000 obyvatel - sazba 4,75 Kč/min, obce nad 100.000 obyvatel - sazba 7,10 Kč/min.
E	Užití záznamů na poutích, lidových zábavách, slavnostech, zábavních parcích apod.
výpočet	Sazba činí 35,75 Kč za každou provozovanou atrakci a den.
F	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů v kinech a divadlech před a po představeních.
výpočet	Kapacita sálu do 100 míst: vstupenka do 50 Kč - sazba 4,75 Kč za sál a den, vstupenka do 100 Kč - sazba 8,25 Kč za sál a den, vstupenka nad 100 Kč - sazba 10,60 Kč za sál a den. Kapacita sálu nad 100 míst: vstupenka do 50 Kč - sazba 7,10 Kč za sál a den, vstupenka do 100 Kč - sazba 11,50 Kč za sál a den, vstupenka nad 100 Kč - sazba 16,70 Kč za sál a den.
G	Užití záznamů při ozvučení výstav, veletrhů, uměleckých expozic apod.
výpočet	Sazby za hodinu užití jsou uvedeny v tab. č. 3 (viz. níže).
H	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů na pokojích v nemocnicích a při lázeňských léčebných pobytech.
výpočet	1 zvukové zařízení (CD, rádio, minivěž apod.) vč. 2 ks repro. 1,55 Kč/den, 1 zvukově obrazové zařízení 3,20 Kč/den; sazba na lůžkové části nemocnic, kde je pobyt na lůžku zcela hrazen zdravotní pojišťovnou (tj. pacient si nepřiplácí za vybavení pokoje zvukovým nebo zvukově obrazovým zařízením) 1 zvukové zařízení (CD, rádio, minivěž apod.) vč. 2 ks repro. 0,32 Kč/den, 1 zvukově obrazové zařízení 0,72 Kč/den. Totéž platí pro lázeňské pokoje.
I	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů při obřadech (za úplatů) např.: svatby, kremace, pohřby apod.
výpočet	Sazba činí 59,50 Kč za každý obřad.
J	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů při sportovních utkáních na stadiónech a ve sportovních halách a všech sportovních akcích.
výpočet	Sazba za jednu veřejnou produkci činí 2% z násobku kapacity a vstupného.
J1	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů při provozování lyžařských vleků a lanovek.
výpočet	Sezónní provoz (do 7 měsíců v jednom kalendářním roce) 2833 Kč za celé období, celoroční provoz (více jak 7 měsíců v jednom kalendářním roce) 4532 Kč za celé období.
K	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů jako hudební doprovod, kdy užití záznamy tvoří nedílnou součást vystoupení: např. zábavní pořady, artistická a erotická show, taneční vystoupení apod.
výpočet	Sazba za jednu veř. produkci činí 10% z násobku kapacity a vstupného. Pokud je výše vstupného různá, uvede se průměrná cena vstupenky. Pokud se vstupné nevybírá nebo je nižší než 40,- Kč, pro potřeby výpočtu je považována za základ částka 40,- Kč.
L	Hudební skříň - jukeboxy.
výpočet	Sazby jsou uvedeny v tab. č. 1 (viz. níže)
N	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů při divadelních představeních.
výpočet	a) činohra: sazba činí 4,75 Kč za 1 minutu b) balet: sazba činí 8,25 Kč za 1 minutu
O	Pronájem originálu nebo rozmnoženiny audiovizuálního díla za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu.
výpočet	Odměna pro výkonné umělce činí v všech druhů nosičů 3 % z půjčkovného nebo paušálního odměna za pronájem zvukově obrazových nosičů, jejíž výše je stanovena v tab. č. 5.
P	Užití zvukových a zvukově obrazových záznamů před, při a po koncertech a vystoupeních z playbacku a/nebo half playbacku.
výpočet	Výše odměny vychází z celkové doby užití v minutách, z kapacity sálu a průměrné ceny vstupenky. Sazby za minutu užití jsou uvedeny v tab. č. 4. Sazby za half playback jsou stanoveny ve stejné výši jako za playback.

Tab. č. 1

JUKEBOX	Zvukový - sazba / měsíc	Zvukově obrazový - sazba / měsíc
Bez užití mincovníku - obsluha personálem	258,- Kč	
Při užití mincovníku do 10,- Kč za skladbu	412,- Kč	
Při užití mincovníku nad 10,- Kč za skladbu	721,- Kč	
Jukebox, kde jsou skladby uloženy na harddiscu	1030,- Kč	2060,- Kč

Odměna k užití zvukových záznamů pomocí jukeboxu, kde jsou tyto záznamy uloženy na harddiscu, se skládá z odměny za licenci ke zhotovení rozmnoženiny zvukových záznamů (tzv. provozní kopie) ve výši 618 Kč, a z odměny za licenci k provozování ze záznamu pomocí jukeboxu ve výši 412 Kč; v případě užití i obrazových záznamů je odměna dvojnásobná.

Tab. č. 2

Druh zařízení	Typ veřejné produkce A Počet obyvatel obce			Typ veřejné produkce B Počet obyvatel obce		
	do 1 000	1 001 - 100 000	nad 100 000	do 1 000	1 001 - 100 000	nad 100 000
Zvukové zařízení vč. 2 ks reproduktorů	2,80 Kč	3,20 Kč	3,50 Kč	5,60 Kč	6,40 Kč	7,00 Kč
Reproduktor nad 2 ks	0,56 Kč	0,64 Kč	0,70 Kč	1,12 Kč	1,28 Kč	1,40 Kč
Zvukové obrazové zařízení s TV tunerem a s úhlopříčkou do 128 cm včetně	5,60 Kč	6,40 Kč	7,00 Kč	11,20 Kč	12,80 Kč	14,00 Kč
Zvukové obrazové zařízení s TV tunerem a s úhlopř. nad 128 cm a zadní či přední projekce o úhlopříčce do 200 cm včetně	11,20 Kč	12,80 Kč	14,00 Kč	22,40 Kč	25,60 Kč	28,00 Kč
Zadní či přední projekce o úhlopříčce nad 200 cm	22,25 Kč	25,55 Kč	28,00 Kč	44,50 Kč	51,10 Kč	56,00 Kč
Doplňkové zařízení k základnímu zvukové obrazovému zařízení - s úhlopříčkou do 128 cm včetně	1,12 Kč	1,28 Kč	1,40 Kč	2,24 Kč	2,56 Kč	2,80 Kč
Doplňkové zařízení k základnímu zvukové obrazovému zařízení - TV s úhlopříčkou nad 128 cm nebo zadní či přední projekce o úhlopříčce do 200 cm včetně	2,24 Kč	2,55 Kč	2,80 Kč	4,44 Kč	5,10 Kč	5,60 Kč
Doplňkové zařízení k základnímu zvukové obrazovému zařízení - zadní či přední projekce o úhlopříčce nad 200 cm	4,45 Kč	5,11 Kč	5,60 Kč	8,90 Kč	10,22 Kč	11,20 Kč

Tab. č. 3

Cena vstupenky do:	Rozloha výstavní plochy / sazba za 1 hod.					
	do 200 m ²	201 - 400 m ²	401 - 1000 m ²	1001 - 5000 m ²	5001 - 10 000 m ²	nad 10 000 m ²
0,- Kč	34,- Kč	68,- Kč	136,- Kč	272,- Kč	544,- Kč	760,- Kč
30,- Kč	68,- Kč	136,- Kč	272,- Kč	544,- Kč	1 088,- Kč	1 518,- Kč
60,- Kč	102,- Kč	204,- Kč	408,- Kč	816,- Kč	1 632,- Kč	2 289,- Kč
90,- Kč	136,- Kč	272,- Kč	544,- Kč	1 088,- Kč	2 062,- Kč	2 889,- Kč
120,- Kč	167,- Kč	340,- Kč	680,- Kč	1 360,- Kč	2 720,- Kč	3 807,- Kč
Nad 120,- Kč	204,- Kč	408,- Kč	816,- Kč	1 632,- Kč	3 264,- Kč	4 566,- Kč

Tab. č. 4

Kapacita sálu	Cena vstupenky		
	do 250,- Kč	251 - 500,- Kč	nad 500 Kč
do 200 osob	28,35 Kč	56,65 Kč	85,00 Kč
201 - 500 osob	39,65 Kč	79,30 Kč	119,00 Kč
501 - 1 000 osob	56,65 Kč	113,30 Kč	170,00 Kč
1 001 - 5 000 osob	79,30 Kč	158,60 Kč	238,00 Kč
5 001 - 10 000 osob	113,30 Kč	226,60 Kč	340,00 Kč
nad 10 000 osob	226,60 Kč	453,20 Kč	680,00 Kč

Tab. č. 5

Půjčovna nabízející do 500 titulů	Pausální odměna činí 10 300,- Kč ročně
Půjčovna nabízející od 501 do 2500 titulů	Pausální odměna činí 20 600,- Kč ročně
Půjčovna nabízející od 2501 titulů	Pausální odměna činí 30 900,- Kč ročně

- U veřejné produkce typu H je v uvedené sazbě počítáno vždy se dvěma ks reproduktorů. Za každý další reproduktor nad tento počet se u produkce typu H připočítá k základní sazbě 10%.
- Pokud je u veřejných produkcí typu C, J a K výše vstupného (kurzového) různá, uvede se průměrná cena vstupenky. Pokud se u těchto typů produkcí vstupné nevybírá nebo je nižší než 40,- Kč, pro potřeby výpočtu odměn pro výkonné umělce a výrobce je považována jako základ částka 40,- Kč.
- Pokud provozovatel lázeňských zařízení a nemocnic (veřejná produkce typu H) doloží vyšší procentuálního obsazení ubytovacího zařízení v % v minulém kalendářním roce (např. kopie výkazu pro obecní úřad nebo městský úřad, čestné prohlášení), poníží celkovou vypočítanou částku alikvotně k procentu obsazenosti.
- Jestliže provozovatel tuto obsazenost nedoloží, vychází se ze skutečnosti, že obsazenost ubyt. zařízení byla v předcházejícím kalendářním roce 100%.
- Pořádá-li jeden provozovatel více typů veřejných produkcí, musí požádat o souhlas na všechny typy veřejných produkcí.
- Uzavře-li provozovatel veřejné produkce smlouvu s dobou provozování veřejné produkce delší než 6 kalendářních měsíců a celkovou roční platbu uhradí do 30 dnů od uzavření smlouvy nebo vždy do 31. 1. příslušného kalendářního roku, je oprávněn snížit celoroční platbu o 10%. Nárok na snížení platby o 10% nevzniká v případě, pokud provozovatel v období předcházejícím uzavření smlouvy porušil práva výkonných umělců a výrobců zvukových záznamů podle autorského zákona (např. užití výkonů a záznamů bez uzavřené smlouvy, neuhrazení odměn udělení oprávnění k užití zaznamenaných výkonů a záznamů ke sdělování veřejnosti), případně je uzavřena smlouva s dobou provozování kratší než 6 měsíců.
- Pokud provozovatel užije bez uzavření smlouvy (získání licence), kterou by mu bylo poskytnuto oprávnění k výkonu práva užití zaznamenané výkony umělců a zvukové a/nebo zvukové obrazové záznamy výkonů umělců nebo jiných zvuků jejich sdělováním veřejnosti, a to jejich provozováním ze záznamu a jeho přenosem a/nebo provozováním rozhlasového a televizního vysílání záznamů ("veřejná produkce"), bezdůvodně se tím obohací. Takovoto bezdůvodně obohacení činí dvojnásobek odměny podle výše uvedených sazeb (§ 40 odst. 3 zákona č. 121/2000 Sb.).
- Sazby jsou uvedeny bez DPH.

Tento sazebník vstupuje v platnost dne 1. 1. 2008

V Praze dne 28. 11. 2007

Jindřich Ptáček - předseda výboru INTERGRAM

Ing. Martin Mařan - ředitel INTERGRAM
